

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—; za imenovanje Din 40.— neobvezno.
Oglaš po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5/L
Telefon št. 2073 in 2804; ponoči tudi št. 2034.
Rekopis se ne vrača.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištev: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Izdatelj: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2451.

Podružici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri pošt. č. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha č. 78.180 - Wien, Nr. 105.441.

Ljubljana, 12. junija.

Nemška vlada je podala danes demisijsko in državni predsednik maršal Hindenburg je poveril s sestavo novega kabineta predsedniku socialno-demokratske frakcije v Reichstagu Hermanu Müllerju-Frankenu.

Iz volitev, ki so se vršile 20. maja, je izšla socialna-demokracija kot najmočnejša parlamentarna skupina in zato je povsem v smislu nemške ustave in parlamentarne tradicije, da je baš ona prva prejela mandat. Prvotno se je menilo, da bo prevzel državno kancersko sedanjí pruski ministrski predsednik Braun, ki je tudi eden izmed odličnih voditeljev nemške socialne demokracije. Ker pa je Braun odločno izjavil, da želi ostati samo na čelu pruske vlade, je socialno-demokratski strankin svet v Kölnu sklenil predlagati za vodstvo državnih poslov Hermana Müllerja.

Takoj po končanih volitvah je bilo jasno, da mora desničarska vlada doktorja Marxa, ki je doživela pri volitvah tako občuten poraz, v najkrajšem času izvajati konsekvence in se umakniti novemu režimu. Zlasti je bilo logično, da mora izpasti iz doboče državne vlade njen dosedanjí glavni sestavni del, nemška nacionalna stranka, ki je pretrpela pri volitvah najhujše izgube. Ker pa so nazadovale tudi vse ostale stranke meščanske koalicije, med njimi katoliški centum, kateremu je pripadal državni kancelar dr. Marx, je bilo očividno, da katoliška stranka ne more več reflektirati na državno kancersko.

Izid ljudskega glasovanja je bil tak, da prihaja v poštev kot najboljša parlamentarna kombinacija, tako zvana velika koalicija, ki je v času pruske krize že vodila nemške državne posle. V to koalicijo bi stopile poleg socialne demokracije še nemško-demokratska stranka, katoliški centum s bavarsko ljudsko stranko, nemška ljudska stranka dr. Stresemanna in eventualno tudi nemška kmečka stranka, ki šteje 8 levo orijentiranih zastopnikov v državnem zboru.

Nedvomno je, da se bo designirani državni kancelar pogajal v tem pravcu. V splošnem se pričakuje, da ne bo naložen noben odpor pri demokratih in najbrže tudi ne pri katoliškem centru. Težave bi utegnile delati kvečjemu nemška ljudska stranka in morda bavarska ljudska stranka, ki sta v socialnem in gospodarskem oziru močno desno orientirani in imata še nostalgijo po skupnem sožitju z nemškimi nacionalci. Socialni demokrati nameravajo to pot prevzeti popolno odgovornost za državne posle. Zato zahtevajo zase poleg predsedstva med drugim tudi notranje ministrstvo, za katero kandidirajo dolgoletnega pruskega notranjega ministra, socialista Severinga in finančno ministrstvo, ki naj bi ga prevzel poslanec Hilferding. Poleg tega bo po vsej priliki ostal dosedanjí predsednik državnega zbora, socialni demokrat Loebe na svojem mestu. Smatra se, da glede zasedbe notranjega ministrstva in predsedstva parlamenta ne bodo ostale v poštev prihajajoče koalicijske stranke delave nobenih težko. Sporno pa je mesto finančnega ministra. Katoliški centum je izrazil željo, naj bi ostal dosedanjí finančni minister dr. Köhler na svojem mestu. Z druge strani si žele demokrati ta portfelj, ki naj bi ga zasedel predsednik demokratske stranke poslanec Koch-Weser.

Pogajanja prihodnjih dni bodo pokazala, ali so te težkoče bistvenega pomena. Velika verjetnost je, da se bo Müller-Frankenu mislila posrečila, ker je pač težko najti kako drugo izvedljivo kombinacijo. Socialisti sicer zatirajo, da bi mogla priti na krmilo tudi tako zvana ožja, weimarska koalicija iz socialnih demokratov, demokratov in centuma, katerim bi se pritegnila še bavarska ljudska stranka in nemška kmečka stranka. Toda taka kombinacija ima zelo malo izgleda na uspeh, ker bi razpolagala s čisto neznatno in nezanesljivo večino in zlasti zato, ker ni niti malo gotovo, da bi hotela bavarska ljudska stranka in celo ne katoliški centum sploh vstopiti v tako koalicijo, kjer bi socialna demokracija vsled svoje velike številčne nadmoči izvajala pravo diktaturo. Iz vseh teh razlogov ostaja velika koalicija kot edina resna kombinacija.

Nova nemška vlada bo v notranje-političnem oziru značila prelom z bližnjo preteklostjo. Dočim je dajala doslej pečat notranji politiki reakcionarna nemško-nacionalna stranka, se bodo odslej morale upoštevati želje socialne demokracije. Seveda ne more misliti socialna demokracija na to, da bi izvajala svoj strankin program v celoti, marveč se bo morala iz ozira na svoje koalicijske tovariše zadovoljiti z omejeno listo socialnih reform.

V zunanje-političnem oziru pa ne bo velike izpremembe. Če vstopi ljudska stranka v vlado, ostane dosedanjí zunanji minister dr. Stresemann itak na svojem mestu. Nova vlada bo torej na-

Kaj se plete za političnimi kulisami

Živahno komentiranje nenadne vladne popustljivosti. — Nova borbenost radikalne opozicije. — Rezerviranost demokratov

Beograd, 12. junija p. Tekom današnjih seje Narodne skupščine se je znova pokazalo, da je vlada izpremenila svoj prvotno stališče ter postala mehkejša. Tako se je danes predsednik skupščine dr. Perić vidno izogibal vsakemu ostrejšemu konfliktu z opozicijo in popoldanska seja skupščine se je vršila od njegove strani nemoteno in brez vsakega izzivanja. Po hodnikih je bilo videti radikalne člane vlade, ki so bili zelo pomirljivi ter so iskali osebnih stikov s poslanci KDK. Iz tega dejstva se sklepa, da so v ozadiju politične pozornice nastopile gotove izpremembe, ki utegnejo že prihodnje dni izzvati posledice. Istočasno je tudi opaziti, da je glavni odbor radikalne stranke, o katerem se je še koncem preteklega tedna poročalo, da se je vdal sedanemu šetu vlade Velji Vukičeviću, ponovno dvignil glavo in da ima od sinoči naprej skoraj permanentne seje.

Včerajšnji seji glavnega odbora v pa-tači Zemaljske banke je prisostvovalo nad 30 radikalnih poslancev. Nocojšnji

seji, ki se je vršila istotam, je prisostvovalo mnogo več radikalnih poslancev. Navidežno pomirjenje med Veljo Vukičevićem in glavnim odborom je zadnji izkoristil, da si je pridobil mnoge poslance, ki so vsled prvotnega ostrega nastopa Velje Vukičevića proti glavnemu odboru stali ob strani ter se izogibali zavzeti določeno stališče.

Tudi na demokratski strani se opažajo izpremembe. Ljuba Davidović sploh od petka ni več prisostvoval sejam Narodne skupščine, čeprav je bil nešteto krat izzvan od opozicije zaradi izdajstva načel, ki jih je poprej sam proglašal. Demokrati so se vidno umaknili v polemiki in nocoj sta demokratska ministra Milan Grol in Pera Marković, ki sta prisostvovala seji Narodne skupščine, še pred koncem seje odšla iz dvorane. Najznačilnejše za nestabilnost sedanega položaja je to, da kralji ostane v Beogradu in da bo po nekaterih verzijah odpotoval na Bled šele, ko bo sedanji položaj definitivno razčiščen.

Demantirane vesti o podpisu posojila

Včeraj so po Beogradu krožile vesti, da je londonsko posojilo že podpisano. — Ministri sami so jih zanikali

Beograd, 12. junija p. Ze snoči so začeli iz vladnih krogov širiti vesti, da je najete inozemskega posojila sklenjena stvar ter da bo morda že danes, najkasneje pa tekot tedna podpisana preliminar na pogodba o posojilu. Zatrjevalo se je, da je finančni minister dr. Bogdan Marković že zaključil pogajanja ter da se sedaj samo še sestavlja definitivno besedilo pogodbe. Ministrski svet je imel včeraj popoldne dolgotrajno sejo, na kateri je po zatirjanju vladnih krogov razpravljali tudi o posojilu. Danes popoldne so z vso gotovostjo zatirjali, da je vlada na včerajšnji seji sklenila, pooblastiti finančnega ministra, da podpiše pogodbo in da je to že tudi brzojavno storila.

Istočasno so vladinovi pripovedovali, da je finančni minister poslal vladi besedilo zakona o stabilizaciji dinarja, kakor ga je odobril koncern angleških in ameriških bank, ki nam daje posojilo. Naglašali so, da je s tem vprašanje stabilizacije dinarja definitivno rešeno. Prav tako da je tudi sprememba zakona o Narodni banki gotova stvar.

Glede posojila samega se je naglašalo, da se glasi pogodba na celotno vsoto v nominalnem iznosu 50 milijonov funtov. Posojilodajalci so se obenem po zatrdilu vladnih krogov izjavili pripravljene, da emitirajo prvo tranžo 12 milijonov funtov do 15. julija. Če pa bi Narodna skupščina do tega roka ne odobrila posojila, bi dobila vlada predum v znesku okrog 5 milijonov funtov, kar bi zadostovalo za izvedbo prvih, v programu tega posojila predvidenih del.

V političnih krogih so sprejeli te vesti z veliko rezervno, ker se je ponovno izkazalo, da je vlada širila vesti o skorajšnjem zaključku posojila, ki pa so se pozneje še vselej izkazale za preurajene. Kljub temu so se vesti trdovratno vzdrževale in proti večeru je kurzirala v parlamentu celo vest, da je finančni minister popoldne ob 4. podpisal v Londonu preliminar no pogodbo ter da se v dveh dneh vrne v Beograd, da takoj predloži Narodni skupščini tozadevni zakon. To vest je objavila tudi nocojšnja »Pravda«, ki poroča iz Pariza, da je finančni minister včeraj dopoldne odpotoval v London, da tam zaključi pogajanja. Obenem se je v vladnih krogih zatirjevalo, da znaša obrestna mera 7.5 %.

Splošno pa je vzbujalo veliko pozornost, da je vlada tudi še zvečer skrivala podrobnejše pogoje za to posojilo. Zastopnik finančnega ministra dr. Spaho,

na katerega so se novinarji obrnili s prošnjo za podrobnejše informacije, jim je odklonil vsako izjavo in naglasil, da mu o vsem tem ni ničesar znane. In ko so zvečer ministri odhajali s seje ministrskega sveta, so izjavili novinarjem, da vlada ni prejela nobenega poročila in da ni nobenega novega momenta v vprašanju posojila. »Več o tem ne vem,« je dejal minister Stanković, »to so vesti, ki prihajajo vedno od neodgovornih ljudi.« Prometni minister Milosavljević je istotako izjavil novinarjem, da ni vlada prejela nobenega poročila, da bi bilo posojilo podpisano.

Pariz, 12. junija s. Neposredno pred svojim odhodom v London je izjavil jugoslovnski finančni minister dr. Marković uredniku lista »Information«, da potuje na Angleško, da določi zadnje podrobnosti jugoslovnskega zunanjega posojila, čigar prva tranža v višini 12 milijonov funtov se bo takoj emitirala v Londonu. Celokupno posojilo znaša 50 milijonov, ki se bo v teku 5. let izdalo v več obrokih.

Dr. Korošec se boji kritike

Beograd, 12. junija p. Današnja debata v Narodni skupščini o obtožbi bivšega ministra pravde dr. Subotića je zapustila v vseh političnih krogih najgloblji vtis, ker so govorniki opozicije posamezne odstavke njegovega zagovora tako obdelali, da je noben obtoženi minister ni doslej doživel tako težkega moralnega debakla, kakor ravno dr. Subotić. Politični krogi pričakujejo tudi z zanimanjem obtožbo, ki je bila vložena proti notranjemu ministru dr. Korošcu. Tekom današnje dne se je poudarjalo, da notranji minister še vedno ni občutil dolžnosti, da bi dovolil obnavljanje v Narodni skupščini o krvavih dogodkih, ki so se odigrali pod njegovo odgovornostjo na beograjskih ulicah. Take bojzani in bega pred javno kritiko in poštenim razgovorom v Narodni skupščini se ni pokazal noben dosedanjí notranji minister.

Zagrebski veliki župan upokojen

Beograd, 12. junija p. Danes je notranji minister predložil kralju v podpis ukaz, s katerim je upokojen dosedanjí zagrebski veliki župan dr. Stopar. Obenem je bil imenovan za velikega župana zagrebske oblasti dr. Peter Zrelec, pristaš Davidovičeve stranke, ki ji pripada tudi dr. Stopar.

Rumunski zunanji minister pride v Beograd

Beograd, 12. junija p. Zunanji minister dr. Marinković je potrdil vašemu dopisniku točnost vesti, da pride v Beograd rumunski zunanji minister Titulescu. Njegov prihod se pričakuje za četrtek zjutraj. Zunanji minister Titulescu se bo ustavil v Beogradu le za kratek čas, ker se čez teden dni sestanejo v Bukarešti zunanji ministri Male antante h konferenci.

Avdičence

Beograd, 12. junija p. Danes dopoldne sta bila sprejeta v daljših avdičencah ministrski predsednik Velja Vukičević in zunanji minister dr. Marinković.

Milorad Petrović umrl

Beograd, 12. junija. 6. Davi je umrl v Beogradu eden najstarejših beograjskih gledaliških igralcev Milorad Petrović.

Vlada velike koalicije v Nemčiji

Socijalist Müller-Franken sestavlja vlado iz načelnikov strank velike koalicije

Berlin, 12. junija (s-be.) Državni kancelar dr. Marx se je danes dopoldne podal k državnemu predsedniku Hindenburgu ter mu predložil demisijsko celokupne vlade. Državni predsednik je sprejel ostavko, vendar pa je naprosil državnega kancelarja, naj do sestave nove vlade vodi vladne posle. Nato je državni predsednik sprejel poslanca Hermana Müller-Frankena ter mu poveril mandat za sestavo vlade. Posla-

nec Müller-Franken je mandat sprejel ter takoj nato odšel v zbornico, kjer je pričel oficijelna pogajanja z voditelji strank za sestavo nove vlade. Najprej se je pogajal s poslancem centuma Guerardom. Današnja posvetoovanja niso veljala osebnim vprašanjem, ampak le načelnemu vprašanju, ako so v po-štev prihajajoče stranke pripravljene za sodelovanje v vladi.

Nobile čaka v mrazu in ledu

ter prosi pomoči. — Počasne priprave rešilnih ekspedicij

Rim, 12. junija (ri.) Nocoj je brzojavil general Nobile da je v spremstvu s 6 osebami na kraju, kjer je bil prej naznanjen. Ponesrečeni razpolagajo za 50 dni živil. Nobile prosi v brzojavki, naj mu pošljejo akumulatore za radio-postajo, čevlje, orožje, pnevmatične čolne, sani in zdravila, ker sta dva člana ekspedicije težko ranjena in imata zlomljene ude. O drugem oddelku posadke, ki je ostal na zrakoplovu, ni nikakih vesti. Tudi o usodi treh mož, ki so se podali na severni rt, se ne ve ničesar.

Kingsbay, 12. junija (pa.) Po zadnjih vesteh se mora boriti ladja »Citta di Milano« z velikimi težavami in vzdržuje le s težavo brezžično zvezo z radio-telegrafistom »Italijske«, ki je že popolnoma izčrpan. Nobile skuša s svojimi tovariši doseči pomožno ladjo »Braganza«, ki je 240 milj daleč. Pot ovirajo velike ledene mase.

Rim, 12. junija s. Ekspedicija kapetana Larsena in linijskega poročnika Giovannija s tremi alpskimi lovci in dvema sankama je založila aparat letalca Lützow-Holma z bencinom. Letalo je še na ladji »Hobby«.

skupno z letalom kapetana Larsena »Hobby«, prodira proti vzhodu na dokaj odprtem morju.

Kingsbay, 12. junija g. Iz zadnje brezžične brzojavke, ki jo je ujeta »Citta di Milano«, je razvidno, da je ledena plošev, na kateri je Nobile in nekaj posadke, danes ponovi zopet plaval 5 km proti severovzhodu in da je na odprtem morju Nobile in njegovi tovariši izredno trpijo zaradi mraza. Nekateri imajo zmrižene roke in noge. Letalci ki bi morali priti na pomoč, zaradi pomanjkanja bencina še niso startali. Obe pomožni ladji »Hobby« in »Braganza« sta še vedno v ledu. Obstaja zelo malo upanja, da bi mogli odpluti iz ledu.

Rim, 12. junija s. »Messaggero« poroča, iz Marina di Pisa, da je startalo letalo Dorian Wal, ki je določeno za rešilno ekspedicijo generala Nobilea.

Rim, 12. junija s. Agenzia Stefani poroča: Pariški »Matin« je objavil londonsko brzojavko, da je letalec Lützow-Holm našel dva ranjena člana posadke »Italije«. Ta vesti je popolnoma izmišljena.

Iz čl. parlamenta

Praga, 12. junija. g. Po desettedenskem odmoru se je danes zopet sestala zbornica. Politična situacija kaže znake labilnosti. Napete razmere med večino in opozicijo vplivajo na normalni potek parlamentarne zadeve. Največje težave dela novela socialnemu zavarovanju in vprašanje upravnih reforme. V zadnjem vprašanju so zlasti Slovaki intransigentni, ki vztrajajo slej ko prej na tem, da bodi deželni predsednik na Slovaškem imenovan po njihovem predlogu. Napetost se je pokazala zlasti med današnjim govorom češkega socialnega demokrata Dererja, ki ga je opozicija večkrat prekinila in motila.

Pretnje čl. socialistov s splošno stavko

Praga, 12. junija. s. Na seji vseh socialno-demokratskih strokovnih organizacij se je sklenilo kot skrajno sredstvo proti novelizaciji socialnega zavarovanja, ki jo namerava izvesti vlada, proglasiti splošno stavko v Pragi, ki bi se kasneje razširila na vso republiko in odložitve mandatov vseh 114 socialnodemokratskih poslancev. Zastopniki vladnih strank menijo, da zaradi odložitve teh mandatov parlament ne bi postal delancemožen.

Napredek

v priključitvenem problemu

Berlin, 12. junija. s. K izjavam avstrijskega zveznega kancelarja dr. Seipla, ki jih je objavila »Neue Freie Presse«, piše »Diplomatisch - Politische Korrespondenz«, da so te izjave zanimive zato, ker bodo lahko napravile konec kombinacij, ki so se delale v javnosti glede stališča avstrijskega zveznega kancelarja o vprašanju avstrijsko-nemških odnosov. Dr. Seipel je govoril o energičnem nadaljevanju dela za izenačenje obeh držav. Ugotovitve dr. Seipla, ki so izšle iz predpostavke, da je svet na potu do večjih edinic in potrebe pridružiti Avstrijo k taki večji edini, se bodo morale zabeležiti kot simbol napredka naravnega razvoja v Evropi. V priznanju pametnega in previdnega avstrijskega državnika je obenem ugotovitev, da je prekoračeni oni štadij, v katerem so mogli nastati zunanje-politične težave, kadar se je samo omenila nerazdružljivost nemško - avstrijske zadeve.

Sijajna zmaga Poincaréjeve finančne politike

Pariz, 12. junija. s. O današnjem ministrskem svetu ni bil izdan komuniké, vendar »a izve, »Evropa Press« iz zanesljivega vira, da je bila danes definitivno sklenjena stabilizacija franka. Datum in stanje stabilizacije še nista bila določena. Sklep pomenja samo, da se je končevno javno opustilo nadaljnjo dviganje franka. Poincaréju je uspelo doseči sorazno sprejetje njegovega stabilizacijskega predloga. Stabilizacija se bo izvršila, ko bodo prave končane. Višina stabilizacije in datum se bosta določila z zakonskim predlogom, o katerem na se ne bo razpravljalo pred 20. junijem, to je pred sestankom finančnega odbora.

Zaleski pri Poincaréju

Pariz, 12. junija (pa.) Ministrski predsednik Poincaré je sprejel v avdienci poljskega zunanjega ministra Zaleskega.

Iz poljskega parlamenta

Varšava, 12. junija (be.) Povodom debate o vojaškem proračunu so se selmu socialistični poslanci ostro napadli vojnega ministra, češ da je prekoračil proračun za celo tretjino, ne da bi zagrosil pooblaščenja v parlamentu.

Zinovjev in Kamenjev „pomiloščena“

London, 12. junija. g. Del boljševiske opozicije, med drugim Zinovjev, Kamenjev in Pjatakov, je bil milostno zopet sprejet v stranko.

Zanimive ugotovitve na mednarodni konferenci dela

Zeneva, 12. junija. (Ze.) Mednarodna konferenca dela nadaljuje z razpravo o letnem poročilu ravnatelja mednarodnega biroja dela. V začetku včerajšnje seje je predsednik dal besedo turškemu poslaniku v Bernu Munir begu, ki je kot opazovalec turške vlade na konferenci. Govornik je izjavil, da akoravno ni Turčija članica mednarodne organizacije dela, je v veliki meri uporabila vsa sijajna izkustva te odlične mednarodne organizacije.

Delavski nizozemski delegat Serrarens je obzvalno dejstvo, da podjetniška skupina konference sistematično opira na vsem predlogom delavskih delegatov, ki streme za raznimi reformami v korist delavskega stanu. Govornik je zaključil, da zahteva skupna korist delavstva in podjetnikov trajno in racionalno sodelovanje teh stanov.

Vladni angleški delegat Wolfe je izjavil, da je angleška delegacija samo zato predlagala revizijo washingtonske konvencije glede trajanja delovnika, ker želi da se izvajanje te konvencije bolje definira.

Belgijski minister dela Heymans je izjavil, da bo njegova vlada ostala zvesta socialni politiki in da bo ohranjala v celoti konvencije glede osemurnega delovnika.

Podjetniški italijanski delegat Olivetti je izjavil, da bo imelo načelo sodelovanja, ki ga je oživitvoril fašizem, velik odmev po vsem svetu. Končno je govornik izjavil, da je bilo neuporabno vlad in podjetnikov v delovanje mednarodnega biroja dela odstranjen.

Podjetniški delegat Francije Lambert Ribo je obrazložil stališče podjetnikov ter omenil nezadostnost ratifikacij in predlagal akcijski program, na podlagi katerega bi se po vrsti rešili vsi nujni problemi, kakor n. pr. zaščita delavcev, vprašanje higijene, vprašanje mezd, tehnične vzgoje, socialno zavarovanje, stanovanjski problem in končno vprašanje trajanja delovnega časa.

Rumunski minister dela Lupu je izrazil simpatije svoje države za mednarodno organizacijo dela in pohvalo funkcionalnega biroja za njih koristno in znanstveno delovanje v korist delavstva.

Nato se je oglasil k besedi državni podtajnik korporacij v Italiji, ki je poudarjal, da bazira italijanska gospodarska politika na načelu solidarnosti problemov dela in problemov produkcije.

Poljski delavski zastopnik Teller je govoril o trajanju delovnega časa in izrekel željo, da bi bilo to vprašanje v najkrajšem času ugodno rešeno.

Po govoru brazilskega delegata Monteiro de Barros, ki je obrazložil stanje brazilskega delavstva, je delavski delegat Mertens grajal dejstvo, da razne države še vedno zavlačujejo ratifikacijo osemurnega delovnika. Jugoslovnski delegat Čurčija je poudarjal zvezo med gospodarskimi in socialnimi problemi.

Francoski delavski delegat Jouhaux je konstatiral nesoglasje izjav italijanskih delegatov Bottaja in Olivettija in izjavil, da metode fašistične propagande opravičujejo, da se vprašanje fašizma in njegovega režima obravnava na mednarodni konferenci. Končno je govornik izjavil, da ne soglašajo izjavo Lamberta Ribota, ki skuša eliminirati vsak vpliv delavstva na gospodarsko vodstvo podjetij. Delavski razred je že toliko dozorel, da ga je treba upoštevati.

Narod ne sme izgubiti zaupanja v sodišča

Uničujoča obsodba pogubne igre z našim pravosodjem na včerajšnjih sejah Narodne skupščine

Beograd, 12. junija p. Današnja seja Narodne skupščine se je pričela ob 10.30 in je potekla razmeroma še precej mirno. Po predavanju zapisnika je posl. Ivan Pučelj protestiral, da se zapisnik vodi samo v srbskem jeziku, čeprav je tajnik Slovenec posl. Bedjanič. Kakšno korist imamo od tega, da je dejal posl. Pučelj, da se je včeraj proslavila obilnica blejskega pakta, ko klerikalci niti toliko ne morejo izgovoriti, da bi se zapisnik vodil včasih tudi v slovenskem jeziku. Posl. Pučelj je nadalje naglašal, da se tajnik Bedjanič uporablja samo za nižje posle, kakor za zvonjenje in čitanje imen poslancev, čim se zapisnik še nadalje dosledno vodi le v srbskem jeziku.

Posl. Svetozar Pribičević je v svojem govoru ugotovil, da je zapisnik netočen, ker trdi, da so bili na zadnji seji navzoči vsi ministri. Na seji predvsem ni bilo ministra pravde Vujičića. Razen onih, ki so dežurili, sploh ni bilo navzočega nobenega člana vlade.

Posl. Stjepan Radić, ki se je po izključitvi desetih seji prvič zopet udeležil seje Narodne skupščine, je v svojem medkulturno označil to kot skandalozno postopanje. Prišlo je do krajske prepirke med Svetozarjem Pribičevićem, Stjepanom Radićem in predsednikom skupščine dr. Perićem, na kar je večina odklonila predlog Svetozarja Pribičevića naj se zapisnik popravi v smislu njegove zahteve.

K zapisniku sta govorila še poslanca Pavle Radić in Sekula Drlićević, nakar se je vršila prozivka zaradi ugotovitve kvoruma. Skupščina je šele ob 12.30 prešla na dnevni red, na razpravo o obtožbi proti bivšemu ministru pravde dr. Subotiću.

Današnja debata je otvoril posl. dr. Grigorović, ki je v svojem govoru naglašal, da je predlog obtožbe velike važnosti, ker najbolje dokazuje, v kako težki krizi se nahaja naše pravosodje. Da naše pravosodje res preživlja opasno krizo, je najbolje razvidno že iz tega, da priznava to tisk po vsej državi. To je epidemični pojav, ki ga je treba ozdraviti. Ne sme se dopustiti, da bi se bolezen v pravosodju še dalje širila. Zato se mora izvoliti anketni odbor, ki naj prouči ali je dovolj dokazov, da je bivši minister pravde dr. Subotić kršil zakon in ali je za to odgovoren. Stramotno je, da more najvišji čuvaj pravice v državi svobodno kršiti zakone po mili volji. Večina Narodne skupščine se mora zavedati odgovornosti, ki jo nosi, ko bo glasovala o obtožbi. Ni važnejšega predloga, kakor je predlog o obtožbi, ker je od nje odvisna usoda naše države in našega naroda. Vsak član zbornice naj zato glasuje po svojem osebnem prepričanju, ne pa iz razlogov strankarske discipline. Večina naj ne misli, da je bila obtožba vložena iz strankarskih razlogov. Ni točno, kar trdi dr. Subotić, da se hoče z njo onemogočiti njegovo imenovanje za predsednika kasacijskega sodišča v Zagrebu. Istotako ni točno, da se more njegovo delo opraviti iz državnih in nacionalnih razlogov. Ne gre za to, da pride minister pravde pod obtožbo, temveč za to, da se izvolijo anketni odbor, ki naj prouči vsa v obtožbi navedena dejstva ter predlaga, ali naj pride pod obtožbo ali ne. Večina naj ne misli, da je treba to vprašanje ločiti od strankarstva in ga objektivno rešiti. Gre za mesto predsednika kasacijskega, torej najvišjega sodišča v državi in narod ne sme izgubiti zaupanja v naše pravosodje.

Za tem je govoril zaradi osebnega pojasnila na kratko minister pravde dr. Vujičić, ki se je oprstil, zakaj se včeraj ni udeležil skupščinske seje. Z govorom ministra pravde je bila donoldaska seja ob 14. zaključena ter nadaljevanje napovedano za 17. uro.

Popoldanska seja

Na popoldanski seji, ki se je pričela šele ob 18. je prvi govoril posl. Vojta Lazić, ki je napadel vlado in večino, ker zanemariata s svojo odsotnostjo seje parlamenta. O obtožbi je dejal, da jasno dokazuje, kako je bila ustava izrečno kršena. Ustava izrečno predpisuje, da se mora mesto predsednika kasacijskega sodišča zasedati nekakšnje v mesecu dni, v slučaju dr. Subotića pa je bilo izpraznjeno celih 8 mesecev. Ako najvišji sodnik gazi zakone in čast pravosodja, kaj naj ostane po tem za male sodnike. Priznava se predlogu in izjavlja, da bo glasoval zanj.

Poslanec župnik Matka je najprej govoril načelno o pravni zavesti sodnikov, ki je pogoj za konsolidacijo razmer v državi. Glede odgovora obtoženega bivšega ministra pravde pravi, da je obupen, ker jasno dokazuje, da je dr. Subotić kršil zakon. Nujna potreba je, da se uredi zadeva z bivšim ministrom pravde, kakor to odgovarja zakonom in pravnemu čutu naroda. Župnik Matka je napadel tudi notranjega ministra dr. Korosca zaradi njegove prepovedi, da se posvetava v Južni Srbiji ne smejo prodajati tujcem, ker so njegovi organi to prepoved tumačili tako, da nimajo niti prečani pravice kupovati zemljišča v Južni Srbiji. Ob koncu svojega govora je izjavil, da bo mirne vesti glasoval, naj se obtoženi bivši minister pravde izroči sodišču, ker je kriv.

Za tem je imel temperamenten in dobro utemeljen govor posl. Pasarić, ki je povdarjal, da je bivši minister pravde dr. Subotić podal monstrum odgovora, ki vsebuje polno neresnic. Njegov odgovor vsebuje poleg samohvale tudi samoočitožbo. Ako se eliminirajo balkanska podkupanja, ki se vrste v tem odgovoru, je bivši minister pravde sam priznal, da je kriv. Joj državi, ki ji stoji na čelu tak človek. Posl. Pasarić je omenil tudi govor dr. Subotića, ki ga je imel v Subotici pred narodnimi manifestacijami ter je povdarjal, da je bil ta njegov govor boljše-veški. Dočim je notranji minister prepovedal, da prečani ne smejo kupovati zemljišč v Južni Srbiji, smelo Italijani neovirano nakupovati našo obalo v Dalmaciji.

Posl. dr. Srdjan Budisavljević je govoril o obtoženem bivšem ministru pravde dr. Subotiću in njegovem postopanju v zakonodajnem odboru tekom zimskih mesecev o priliki razprave o sodniškem zakonu. Z tedaj se je videlo, da zahteva dr. Subotić uprave nemogoče protizakonite in protiuslavne stvari. Tako je n. pr. zahteval, naj bi se sodniki postavili na razpoložanje, čeprav mu je opozicija z ustavo v roki dokazovala, da je to protiuslavno. Prav tako je dr. Subotić skušal kršiti ustavna načela pri postavljanju in imenovanju apelacijskih sodnikov. Posl. Budisavljević je ugotovil, da se nobenemu ministru doslej še ni v tako debora-

ni obliki očitalo, da je kršil zakon zaradi osebne koristi, kakor se očita dr. Subotiću. Kaj naj si mislimo o našem sodstvu, ako predsednik kasacijskega sodišča, torej predsednik najvišjega sodišča v državi, postopa proti zakonu iz koristiljublja. Govornik je opozoril tudi na imenovanje predsednika Stola sedmorice v Zagrebu, za katerega je imenoval dr. Subotić izrazitega partizana, ki mu ga je označila zagrebška organizacija radikalne stranke. Dr. Subotić je šel preko objektivnih momentov ter prezrl mnogo sposobnejše kandidate za to velevažno sodniško mesto. Posl. Budisavljević je izjavil, da ni nikdar mislil, da se bo naš minister, ki bo zakrivil tako evidentne prestopke, za katere prav za prav ni potrebna nobena nadaljnja preiskava ter bo morala anketa, ki jo predlaga opozicija, kratkoma ugotoviti dejansko stanje ter brez vsake nadaljnje preiskave obsoditi ministra.

Nato je bila seja zaključena ter prihodnja napovedana za jutri ob 10. dopoldne.

Onemogočena seja finančnega odbora

Beograd, 12. junija p. Popoldne je bila seja finančnega odbora. Zaradi malomarnosti gg. ministrov, ki so se zopet odklikovali s svojo odsotnostjo, seja ni mogla razpravljati o stvareh, ki so bile na dnevnem redu. Zato so bile vse točke dnevnega reda odgojene na jutrišnje sejo. Ker je postalo aktualno vprašanje posojila, je posl. dr. Svetoslav Popović predložil naslednji predlog: »Finančni odbor naj postavi na dnevni red prihodnje seje razpravo o porabi druge tranše dolarskega posojila. Poziva se finančni minister, naj na tej seji poroča o porabi posojila«. Po kratki razpravi je vladna večina odklonila Popovičev predlog in sprejela naslednji predlog dr. Sečurova: »Finančni odbor poziva finančnega ministra, naj poroča o dosedanjih porabi vsot iz druge tranše dolarskega posojila, odgovarjajoč členu 8. zakona o državnem posojilu iz l. 1922.«

Prihodnja seja finančnega odbora je bila napovedana za jutri.

Kandidatje za skupščinskega podpredsednika

Beograd, 12. junija. Vodstvo demokratske stranke je imelo danes dopoldne sejo, na kateri se je vršila razprava o zasedbi po smrti poslanca Agatonovića izpraznjene mesta drugega podpredsednika Narodne skupščine, ki pripada demokratom. Prvotno sta bila najresnejša kandidata za to mesto poslanca Kufundžić in dr. Sečurov. Glede na nezadovoljstvo prečanskih demokratov pa se je g. Davidović na današnji seji strankinega vodstva zavzemal za to, da bi se to mesto prepustilo prečanom. Res je bilo sklenjeno, da se podpredsedniško mesto ponudi bivšemu ministru dr. Grgi Angjelinoviću, vendar pa v demokratskih krogih ne verujejo, da bi dr. Angjelinović to ponudbo sprejel, ker zahteva prečanski demokrate zastopstvo v vladi sami in bi se s podpredsedstvom v Narodni skupščini ne mogli zadovoljiti.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 12. junija p. Od 7. do 9. zvečer se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo o najnih resorih zadevah in kot najvažnejši o razdelitvi kreditov za zgradbo šol. Do kakšnega sklepa ni prišlo, ker je tudi ta zadeva odvisna od zaključitve inozemskega posojila.

Iz radikalne stranke

Beograd, 12. junija p. Nocoj se je vršila seja glavnega odbora radikalne stranke, ki je razpravljala o zadržanju svojih članov na jutrišnji seji radikalnega poslanskega kluba. Na dnevnem redu se je izvolitev klubskega odbora, ki naj reši sporne zadeve v radikalni stranki. Glavni odbor je zavzel stališče, da morajo priti v ta odbor zastopniki vseh okrožij, zlasti pa nosilci list, in sicer oni, ki so bili postavljani od glavnega odbora. Ker so ti z rednimi izjemami nasprotniki sedanje vlade, se bo o tem vprašanju brez dvoma jutri razvila nad vse živahna debata.

Boka Kotorska zahteva svojega poslanca

Spil, 12. junija n. Danes se je v Kotoru vršilo zborovanje radikalne organizacije tamnega sreza. Na zborovanju je bilo med drugim sklenjeno, da se mora radikalni poslanec Joahim Kunjašić v smislu sporazuma, sklenjenega pred vojkami, odreči svojem mandatu. Na njegovo mesto naj pride njegov namestnik Peter Lukatić iz Budve, tako da bo tudi Boka dobila svojega poslanca, ki ji pripada po številu glasov.

Italijanski aeroplani nad našim ozemljem

Sušak, 12. junija. 6. Obmejno prebivalstvo že delj časa opazi, da prihajajo italijanska vojska letala skoraj vsak dan preko meje in manevrirajo nad našim ozemljem. Zdi se, da gre za sistematično izvidniško akcijo in fotografiranje naših obmejnih con. O tem so bile obveščene tudi naše vojaške oblasti, vendar pa doslej ni opaziti, da bi bile podvzele kako protiakcijo.

Prihodnji pravniški kongres

Beograd, 12. junija p. Prihodnji kongres juristov se bo vršil v času od 3. do 10. oktobra t. j. v Skoplju. S pripravi se bo pričelo že v bližnji bodočnosti. Za ta kongres vlada še posebno zanimanje, ker so na dnevnem redu važna juristična vprašanja, zlasti kar se tiče zakonodaje.

Naš delegat na mednarodni letalski konferenci

Beograd, 12. junija p. Vodja naše letalske službe, kapetan Tadija Sondermajer, je odpotoval danes v Ženevo, kjer se udeležuje kot delegat naše države mednarodne letalske konference, ki jo je sklicalo Društvo narodov. Na konferenci bodo razpravljali o raznih važnih mednarodnih vprašanjih letalske službe, tičejoč se mednarodnih zvez, sklepanja raznih konvencij itd.

Proti zavlačevanju prevedbe kronskih upokojencev

Uspešna intervencija posl. dr. Žerjava. Beograd, 12. junija. p. Narodni poslanec dr. Žerjav je danes interveniral pri namestniku finančnega ministra dr. Spahu, naj finančno ministristvo zavzame takoj končno stališče k vprašanju, ki ga je postavila glavna kontrola v zadevi tolačenja znane uredbe o prevedbi kronskih upokojencev na dinarske pokojnine. Minister dr. Spaho je izjavil, da bo finančno ministristvo dalo glavni kontrolni odgovor v teku 20 dni. S tem je odstranjena glavna zapreka za prevedbo kronskih upokojencev na dinarske pokojnine v strokah profesorov, učiteljev, finančne straže in orožnikov. (O sistematičnem zavlačevanju prevedbe je »Jutro« nedavno obširneje poročalo. Op. ur.)

Naša delegacija za medparlamentarno konferenco

Beograd, 13. junija. p. Prihodnje zasedanje mednarodne parlamentarne konference se vrši v času od 23. do 28. avgusta t. j. v Berlinu. Naša delegacija za to konferenco je sestavljena takole: Svetozar Pribičević, Stjepan Radić, dr. Laza Marković, dr. Milan Stojadinović, dr. Jovan Jevremović, Ratko Parežanin, dr. Gustav Krnjević, dr. Fran Sušnik, dr. Salih Baljić, dr. Jovan Jovanović, dr. Kosta Kumanudi in dr. Slavko Sečurov.

Sisak proti netunskim konvencijam

Sisak, 12. junija n. Danes je tukajšnje mestno zastopstvo sprejelo obširno protestno resolucijo proti netunskim konvencijam in odposlalo protestno brzojavko zunanjemu ministru dr. Marin-koviću.

Polovična vožnja za sokolski zlet v Šoštanj

Beograd, 12. junija p. Minister saobraćaja je danes na intervencijo poslanca Ureka odobril 50% popusta na železnica za zlet celjske sokolske župe v Šoštanj dne 22. junija. S tem je prometni minister izpremenil svojo prvotno odklonilno rešitev.

Vseslovanski kongres gasilcev v Pragi

Praga, 12. junija. Za kongres vseslovanskega gasilstva je izvedel vaš dopisnik od predsednika češkoslovaškega gasilstva Seidla naslednje podatke o udeležbi jugoslovenskih gasilcev: pripravljeni odbor za kongres je prejel v prvi vrsti prijavo slovenske gasilske zveze, in sicer še od pokojnega predsednika Barleta. Sedaj še ni gotovo, ali bo slovensko gasilstvo zvezo zastopal prvi podpredsednik Jernej Vengust, poštini kontrolor iz Celja, ali drugi podpredsednik Josip Turk iz Ljubljane. Delegacija bo štela 15 članov.

Skoro ravno tako živahno kot Slovenci se pripravljajo za vseslovanski kongres gasilcev Srbi v zajednici požarnih društev Srbije in Južne Srbije pod predsedstvom ing. Trčka iz Čuprije in namestnikom Tihomir Goldnerjem, stavljenikom iz Kruševca. Ta organizacija bo odposlala 80 zastopnikov. »Savez vatrogasnih društva« in četa za Bosno in Hercegovino je prijavil 20 zastopnikov. Vodje delegacije bodo predsednik Ilija Pintar iz Brčka ter namestnik Mohamed Drlićević iz Bosanskega novega in Jusuf Grapčanović iz Bijeline.

Hrvatska organizacija je sicer po svojem glasilu zelo agilna, vendar pa dosedaj še ni prijavila svojih zastopnikov. Največja pridobitev na kongresu za jugoslovenske gasilce bi bila ustanovitev enotnega jugoslovenskega gasilskega saveza, za čigar ustanovitev se je posebno prizadeval pokojni starosta Barle.

Železniška nesreča v Bosni

Sarajevo, 12. junija. n. Na postaji Bistrica sta zadela danes skupaj dva tovorna vlaka, od katerih je vozil eden v smeri proti Sarajevu, drugi pa v smeri proti Višegradu. Ko sta strojevodji opazila nevarnost in uvidela, da ne moreta pravočasno ustaviti vlakov, sta skočila z lokomotive in se rešila. Lokomotivi sta se razbili, poškodovanih je bilo tudi več vagonov in pokvarjen del proge. Kretničar, ki je bil v službi, je pobegnil in ga doslej še niso mogli najti. Domnevajo, da je nesreča nastala po njegovi krivdi. K sreči ni bilo človeških žrtev, samo kurjaka sta dobila lahke poškodbe. Materijalna škoda pa je precejšnja.

Zagoneten umor na Sušaku

Sušak, 12. junija. 6. Danes zjutraj so našli v luki Baroš tik ob morju zagoneten sledove krvi. Na robu obale so odkrili še dve veliki mlaki, iz česar sklepajo, da je bil na tem mestu izvršen umor. Na ličnem mestu je takoj prispela sodna preiskovalna komisija, ki je našla tudi sledove čevljev in dva šopa svetlorjavih (kostonjevih) las. Potapljači so daleč na okrog preiskali tudi morsko dno, da bi našli kje truplo umorjenega, vendar pa je bila vsa preiskava brezuspešna. Tudi poizvedovanja pri bližnji stanujočih prebivalcih, ali so slišali kake klice na pomoč, niso ničesar dognala. Tako oblasti, kakor prebivalstvo pa so trdno prepričane, da gre za zagoneten zločin. Preiskava se z vso vneto nadaljuje.

Silna vročina v Dalmaciji

Spil, 12. junija n. Te dni je zavladala po vsej Dalmaciji silna vročina, ki jo preko dneva ni mogoče vzdržati. V Spilu so vsa kopašišča prenapolnjena s tisoč občinstva. Temperatura znaša v senci 35 stopinj C.

Požar tovarne na Sušaku

Sušak, 12. junija. 6. Danes dopoldne je nastal v tovarni sivca »Plumbum« na Sušaku požar, ki se je silno naglo širil. Vendar pa je uspelo, ogenj kmalu lokalizirati in tako preprečiti večjo katastrofo. Tovarna je tik železniške proge in je požar zanela brzokone iskra iz lokomotive. Tekom zadnjih dveh let je to že četrti požar v tej tovarni. Škoda tokrat ni velika; krita je z zavarovalnicno.

Revizija ustave

Zahteva po reviziji ustave stopa v sadnem času, zlasti odkar so se predstavniki prečanov odločno izjavili za nje, vedno bolj v ospredje. Tako so nedavno slavonki Davidovičević naglasili potrebo revizije ustave, a tudi oba voditelja KDK sta se na nedeljskem shodu v Osijeku izrekli za revizijo.

Temu vprašanju posvečajo zlasti zagrebški listi veliko pozornost. Tako piše včerajšnji »Jutarnji List« med drugim:

Borba med vlado in opozicijo je stopila v popolnoma novo razvojno stopnjo, odkar se je KDK oficijelno izjavila za revizijo ustave predvsem v smislu najširše dekoncentracije državne uprave. KDK že pripravlja podoben načrt za revizijo in predvideva ustanovitev štirih velikih oblasti, dveh srbijanskih (Srbija z Banatom in Južna Srbija) ter dveh prečanskih (Dalmacija, Hrvatska, Bosna, Hercegovina in Črna gora ter Slovenija). S to parolo bo šla KDK tudi v nove volitve, ki tvorijo edini izhod iz sedanjega nevdružnega položaja.

V enakem smislu pišejo tudi zagrebške »Novosti«, ki v daljšem članku razvijajo sledeče misli:

Revizija ustave je potrebna v več pravih. Predvsem mora zagotoviti popolno enakopravnost vseh državljanov in vseh pokrajin, ker hočemo biti v državi res bratje, ne pa hlapi in gospodarji. Dokler te garancije ni, dokler se bodo smatrali Srbijanci za nekeke zmagovalce nad prečani, tako dolgo ne more biti govora o tem, da ostane pri starem. Revizija ustave mora biti takšna, da se bodo žutili gospodarje v tej državi vsi Srbi, Hrvati in Slovenci. To je prvi pogoj za duhovno narodno edinstvo. Prav tako pa je potrebna revizija tudi v drugem pravcu. Osigurati mora popolno samoupravo širokih oblasti. Dve poti sta za zdrav narodni razvoj: ali popolni absolutizem ali popolna demokracija. Prvo je pri nas neizvedljivo. Treba si je le zamisliti, kako bi izgledal pri nas absolutizem pod sedanjim režimom, s partizanskim uradništvom. To bi bila takšna karikatura, kakor je karikatura Davidovičeve demokracije. Zato ni druge poti, kakor resnična demokracija potom popolne narodne samouprave.

Kriza v reškem fašizmu

Reka, 10. junija.

V reškem fašizmu je že dalje časa močno vrel. Bila so pač vprašanja, kakor se vedno bolj in bolj pojavljajo v vseh obmejnih pokrajinah in ki izvirajo iz rivalitete med domačini in priseljenci renjicoli.

Vodja reškemu fašizmu je bil vse do zadnjih časov reški domačin, bivši dobrovoljec v italijanski vojski, kapetan Host-Venturi. Bil je politični tajnik provincijalne fašistične federacije in obenem po veljnik takimenovane karnarske (kvarnerske), milicijske legije. Kot vodja fašizma v reški provinci je Host-Venturi storil pač res vse, kar je bilo v njegovih močeh, da bi se fašizem čim uspešneje razvijal, to da kakor vse kaže, so renjicoli toliko časa rovarili proti njemu, češ da je vse preveč naklonjen domačinom in prenehaj v zatiranju protifašistične življenja; da so se rimski vodilni fašistični krogi odločili za spremembo v vodstvu reškega fašizma. Zelo so Host-Venturiju zamerjali tudi njegovo akcijo za razširjenje reške province. Poudarjal je namreč, da je reška provinca premajhna, da bi se sama mogla uspešno upravljati in je zato zahteval, da naj se ji priključi od istrske (pulske) province poleg kvarnerskega otočja tudi še kostre tja do Labina. Zaradi te zahteve so nastala precej ostra prekanja v lokalnem primorskem fašističnem tisku, kar po mnenju višjih fašističnih krogov ni moglo dobro uplivati na splošni razvoj fašizma v teh pokrajinah. Tako se je zgodilo, da je Host-Venturi dobil nekega lepega dne zelo časten nalog za neko misijo v inozemstvu; s tem pa je seveda moral odložiti svoje funkcije kot provincijalni tajnik in poveljnik fašistične milice, naka sta bila na ti mesti imenovana dva renjicola. Za političnega tajnika provincijalne fašistične federacije je bil imenovan profesor Arturo Marpicati, za poveljnika milicijske legije pa senijor Pavlo Azzi; ta dva bosta pač skrbela za to, da se vsaj vodilni krogi reškega fašizma očistijo »domačinske navlake« ter renjicolom odpro na stečaj vrata do čim boljših sinekur. Oba sta že prevzela svoje posle.

V soboto zvečer so oficirji milicijske legije priredili častni večer Host-Venturiju, novemu provincijalnemu tajniku Marpicatiju in novemu milicijskemu poveljniku Azziju. Ta dva sta se udeležila prireditve, Host-Venturi pa ne, temveč se je v zadnjem trenutku opravičil, da je zadržan po svoji misli v inozemstvu. Rečanje, ki do bro poznajo razmere v reškem fašizmu, pa zatrjujejo, da je Host-Venturi namera podaljšal svoje bivanje v inozemstvu, da bi mu ne bilo treba prisostvovati pri proslavi tistih, ki so ga izpodrinili v njegovem domačem mestu.

Kriza v reškem fašizmu je tako začasno rešena, toda rešena je na račun domačinov in v korist renjicolških priseljencev. Rečanje, ki so že do grla isti »dobrobr«, katere jim naklanja Italija, pa zmigujejo z rameni in menijo, da je pač že vseeno, ali jih tepejo malo bolj ali malo manj, ker jim je pod neprestanimi udarci koža že itak otopela.

Lakota v Braziliji

Rio de Janeta, 12. junija. (Jo.) V severovzhodnem delu države vlada zaradi velike suše lakota. Na pomanjkanju je umrlo do sedaj 100 oseb. — V mestu Canelli je divjal strahoviti orkan, ki je porušil več poslopj in odnesel nekaj hiš do 200 metrov daleč.

Čangtsolin zares umrl

London, 12. junija (be.) Japonsko vojno ministristvo je prejelo uradno potrdilo o Čangtsolinovi smrti.

Smrtna nesreča na Koprivniškem kolodvoru

Koprivnica, 12. junija. 6. Pri premikanju vlakov se je danes dopoldne na tukajšnjem kolodvoru smrtno ponesrečil preglednik finančne kontrole Andrija Brlek. Ko je vlak premikal, je stal na stopnicah in se nagibal tako daleč ven, da je z glavo zadel ob svetilniški stebler. Počila mu je lobanja in je takoj nezavestno padel z vlaka. Prepejali so ga v bolnico, kjer pa je kmalu nato podlegel dobljenim poškodbam.

Kongresni dnevi v Plzinu

Plzen, 10. junija

Po prvem dnevu litnega kongresa. Utisli in izkušnje so take, da se bomo vrnili vsi jugoslovenski delegati še večji propagatorji za čim tesnejše sodelovanje z izredno kulturnim in organiziranim bratskim češkoslovaškim narodom. Češkoslovačka je treba spoznati na njegovem domu pri delu, šele potem ga je mogoče prav ceniti in potem ga mora vsak Slovan vzljubiti.

★

Iz Maribora nas je odpeljal v soboto po polдне praški brzojav 43 delegatov, dočim je odšel predsednik zveze JČ lig minister n. r. Trifunović s soprogo že prejšnji dan v Plzen. V Gradcu smo dobili že svoj vagon in do meje za 25 % znižano voznino brez vsake prošnje, ker je štela skupina nad 20 članov. Zelo pametna trgovska poteza od strani avstrijskih železnic.

Po polnoči smo se bližali češkoslovaški meji. Že na zadnji avstrijski postaji nas je obvestil prometni uradnik, da čakajo delegate na češki obmejni postaji H. Dvorščić posebni vagoni. Ob eni ponoči smo tam. Presenečenje, ki ga pač ni mogel nihče pričakovati, Peron čedne postaje poln občinstva. Sveži moški glasovi nam poljo v pozdrav, župan obmejne občine nas iskreno pozdravlja v nočni uri z občinskiimi svetniki, starostar Sokola in tudi zastopnikom JČ lige in Čeških Budjevojcev in Plzina, ki sta se pripeljala v noči že naproti, da vodita nadalje organizacijo delegacije. Tudi dame so v krogu in tri ljubke male deklice v narodnih nošah in s šopki cvetja pozdravljajo našega starejšega generala Živanovića in izročajo šopke našim damam. Vsi smo brez besed, presenečeni nad pozornostjo in poštovanjem, posebno ko vidimo, da je vse to čisto zlato, priručno, nič nujenega. Takšen je tudi odzdrav generala Živanovića.

A to še ni vse. Vabijo nas v restavracijo k pogurjenim in obloženim mizam. Kava, strd, maslo, cvetje na mizi, pevski zbor pa spremlja prijateljsko kramljanje. Medtem poslušajo kar med nami postajni načelnik — pri blagajni so nas že čakale nakaznice za vozno olajšavo —, še obmejne policije pobere potne liste in jih zopet sam vrača (eden med nami je zopet nasel listom ter prišel brez viza), carina nas po ničnem ne vpraša, prtljago sta čuvala zunaj železniškega uslužbenca — tudi to so vse sami odredili.

Železniško ministristvo pa je poslalo nasproti prometnega vodjo, ki nam javlja, da nas čaka zunaj za nadaljnjo pot poseben vlak s štirimi Pullmannovimi vagoni I. in II. razreda, v katerih bomo lahko po mučni nočni vožnji nemoteno spali do Plzina. Res, po izvršni južini in novem iskrenem pozdravljanju stopamo v lepi junijski noči v luksuzne vagon, ki smo jih okrasili z našimi zastavicami. Vsakdo ima svoje ležišče in za zagnjenimi okni skušamo dramatično na poti po češki zemlji Telo počiva, toda vtisi so premočni, da bi se mogel odpotiti tudi duh. Skozi zavese se pronika jasno poletno jutro, nad gladinami širnih ribnikov blesti jutranje sonce. Nič ni s spanjem, novi vtisi nas osvežijo. Odrinjamo zavese, da uživamo pestro pokrajino v solnčnem obsevu. Na hodniku prihaja tihih korakov delegat plzenske lige in izroča vsakemu tiskovino, spomenice o Plzinu in serijo lepih razglednic. Nekoliko postaj pred Plzinom pa se pojavi že drugi plzenski delegat z zalogo kuvert, vsakdo je prejel že točen spored, ime hotela, vabilo k banketu in vstopnico za slavnostno gledališko predstavo. Ustmeno nam dajejo še nadaljnja pojasnila, tako da je že med vožnjo vsa tehnika organizacije izvršena. V Plzinu samo izstopamo. krasen sprejem, občinski zastop, narodni poslanci, zastopniki oblastev — pozdravni govori in že stopamo med pozdravljanjem v pripravljene avtomobile, za prtljago skrb drugi. Čez malo časa nas odpeljejo zopet z avtomobili pred kino »Hvezda« — impozantna dvorana za nad tisoč oseb, delavsko podjetje NSS —, dočim imajo socialni demokrati še večjo dvorano.

Dvorana se kljub vroči nedelji polni. Slavnostno zborovanje odprta občinski svetnik in nar. posl. Haberman (soc. demokrat), ki je bil nedavno v parlamentarno delegacijo v Jugoslavijo. Župan mesta poslanec Pick je še na našem morju.

Pevski zbor zapoje »Bože pravde« in »Kde domov mui« Posl. Haberman govori predvsem na resno, a z ognjem: »Imamo enake cilje, zato je naše prijateljstvo naravno in odkrito. Delavski Plzen, mesto industrije, slovanski Plzen, tudi s socialističnimi strankami vas pozdravlja.« Nato izpregovori prosvetni minister dr. Hodža, predsednik ČJ lig. Govori v slovaščini, kot minister, predstavnik vlade in čutimo pri vsaki besedi, da hoče govoriti tudi drugim, ki nas obkrožajo, povedati jim hoče vsebino in moč naših vezi. Dr. Hodža govori nad eno uro množini inteligence in vendar ga poslušamo, kakor bi bili v gledališču ob napeti drami. Prijateljstvo med Češkoslovaško in Jugoslavijo je realnost, kakor mora postati realnost tudi železnica iz Bratislave v Zagreb, zagotovljena že v mirovni pogodbi. Trgovinsko pogodbu moramo skleniti in ji ne sme ovirati niti carska politika. Hodžin govor je zapustil ogromen vtis in bomo o njem pač še razpravljali.

Naš predsednik minister n. r. Miša Trifunović je lepo dopolnil izvajanja dr. Hodže in žel z njim vred uprav viharno odobranje. Po tej

Naši kraji in ljudje

Jubilej dveh naših prosvetnih in narodnih pionirjev

85-letnica učiteljskih veteranov Janeza Gantarja in Antona Žiberta.

V zadnjem času sta praznovala 85-letnico rojstva dva vrla slovenska učiteljska veterana, bivša nadučitelja Janez Gantar in Anton Žibert. Oba jubilarja sta pričela svojo naporno učiteljsko delovanje, ko je bila osnovna šola pri nas še v povojih, v popolni cerkveni oblasti. Na bivšem Kranjskem je stala pod strogo oblastjo kanonika Sawaschnika, ki je bil kot hud nemškutar najvišji šolski organ v deželi. Njegova oblast sta v dovolj veliki meri čutila oba naša veterana. Gantar je bil iz svojega prvega službenega kraja Adlešič brez odloga prestatven v Vipavsko dolino, a Žibert iz Starega trga v Belo peč, tedaj oba z ene-

Janez Gantar

Anton Žibert

ga kraja na drugi konec dežele. Proti takemu premeščanju takrat ni bilo nikakega ugovora, niti kake odškodnine za selitvene stroške. Kaj se je reklo v tedanji dobi biti učitelja s svojo mislijo in lastnimi nazori, ko je bilo treba orati trdo in pusto ledino osnovnega šolstva, ve le oni, ki je to izkusil sam. Ni bilo najhujše slabo učiteljsko gmošno stanje. Za one učitelje, ki so se zavedali svojega poka, narodnosti in naprednosti, je bila silovita mora pritisk, ki je tlačil k tlom svobodno prepričanje in držal v duševni sužnjosti tedanje redko zavedno in napredno učitelstvo. V taki dobi sta pričela jubilarja svoje učiteljsko delovanje in vse življenje nista klonila duhom. S svojim naprednim šolskim nazorom sta ostala seme napredka med mladino in narodom. In kakor takrat, tudi danes v visoki starosti še vestno vršita svojo napredno politično dolžnost.

Janez Gantar se je rodil 16. maja 1843 na Dobravi pri Zireh, v kraju, znamenitost po svoji školski in narodni zavednosti. Dopriskal je nekaj razredov srednje šole, nakar se je zaradi pomanjkanja sredstev posvetil učiteljskemu poklicu. Služboval je na več krajih Dolenjske in Notranjske. Po več ko 40-letnem službovanju je stopil v pokoj in živi že nad 20 let v Ljubljani. Kljub visoki starosti je še vedno čvrst na duhu in telesu, vder in dovipen. Ob lepem vremenu je redni posestnik ljubljanskega grada.

Njegov drug Anton Žibert se je rodil 8. junija 1843 v Krašnji. Prvi pouk je užival pri župniku Vadlu, nakar je obiskoval gimnazijo v Ljubljani in nato dovršil učiteljsko pripravništvo. Služboval je, izveniši kratko dobo v Starem trgu na Notranjskem, nad 40 let na Gorenjskem, v Beli peči, v Preski in na Ježici, le tu celih 31 let, nakar je stopil v pokoj in si ustanovil svoj dom za mirno življenje na stara leta. Na vseh svojih službenih mestih se je g. Ži-

bert z verno udeleževal javnega političnega življenja. Za lepe zasluge sta ga odlikovali občini Medvode in Ježica s častnim občanstvom. Svoj 85. življenjski jubilej je obhajal s svojo zvesto družino in sinom dr. Žibertom. Žal, da ga je bolezen zadnja leta prisilila, da mora biti mnogo v postelji. Pridružujemo se mnogobrovnim čestitkam z željo, da bi nam bila oba učiteljska veterana, mnogozasluzna narodna pionirja in kulturna pionirja ohranjena še mnogo let!

Važni sklepi kongresa UJNZB

X. kongres Udruga jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev se je vršil dne 9. in 10. junija v Splitu. Na kongresu so bile zastopane oblastne organizacije Beograd, Zagreb, Ljubljana, Subotica, Sarajevo in Split. Skupno je 119 delegatov zastopalo 26.700 železničarjev članov Udruga. Na zborovanju delegatov v soboto so se obširno pretresale vse važne in pereče zadeve železničarskega stanu.

V nedeljo se je vršil kongres, na katerem so pozdravili železničarje: pomočnik direktorja pomorske direkcije v Splitu g. A. Petrović v imenu prometnega ministra ter direktor zagrebske direkcije g. Trebinjac v imenu generalnega direktorja drž. žel. Ljubljansko delavsko zbornico je zastopal g. Rudolf Juvan. Po izčrpnih referatih funkcionarjev centralnega odbora je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija: »Deseti kongres Udruga jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev ugotavlja, da ministrstvo za promet v svojstvu nadrejene oblasti naše Udruga, čeprav je od države priznana, negira, in na njegove funkcije vloge ne odgovarja, a njegove funkcionarje v vlogi predstavnikov Udruga preganja, po zakonu utemeljeno delo v Udrugu, kakor svoje podrejene uslužbenice in to proti zakonu. S tem svojim delom hoče napraviti minister vse akcije Udruga iluzorne. Glede na navedeno potrjuje kongres v celoti sklep izredne širše plenarne seje centralnega odbora z dne 29. januarja t. l. Zaradi tega naj se izvede temeljita sprememba taktike, ki naj gre v duhu razpoloženja in potreb članov, na katere je potrebno prenesti akcijo in s članstvom ostati v najtesnejši zvezi.

Najprej je potrebno ojačiti moralno in materialno moč organizacije, navezati stike z vsemi sorodnimi organizacijami ter posvetiti organizacijske sile delu na socialnem, humanitarnem in prosvetnem polju ter v tem in takem delu pričakati čas, ko bodo urejene razmere v naši državi, kakor tudi moč Udruga zaizjemale uspešnejše sodelovanje med prometnimi ustanovami in Udrugu.

Ugotavljajoč prej navedeno poziva kongres vse uslužbenice državnih prometnih naprav, da se strnejo v goste vrste okoli Udruga jugoslovenskih narodnih železničarjev in da dajo Udrugu moč za bodoče akcije za izboljšanje materialnega položaja vsega osebja, a posebno onega dela, katerega materialne razmere so najtežje. Od zaupanja osebja in od njegove gotovosti, da v vsakem primeru trdno stoji v svojem Udrugu, je odvisen izid borbe Udruga za interese osebja in za dobrobit in ugled naše države.

Za predsednika centralnega odbora je bil izvoljen tov. Milan Jović, I. podpredsednika Jovan Bakić, II. podpredsednika M. Pečić, ključavničar, za I. tajnika Rade Janković, za II. tajnika Djordje Hristodolović in za blagajnika Raka Milosavljević. Računski pregledniki so Laza Djordjević, Ilija Božić, M. Petrov, Redakcijski odbor tvorijo Simončić Ivan, Dalmar in Tasovac. Poleg tega spada tudi v centralni odbor po dvoje tovarišev vseh oblastnih organizacij, ki jih izvolijo redni občni zbori.

Tragična smrt 8letnega dečka

Ob cestil, ki vodi od Sv. Duha v Staro Loko, se nahaja opekarina Jožeta Zornarja. Okrog opekarne, kjer kopljejo ilovico, je več kotlin, napolnjenih z umazano vodo. Tod okrog se kaj radi igrajo otroci. Posebno v nedeljo popoldne je pri teh mlakužah poskakovala večja gruča otrok, ki so za zabavo lovili in preganjali žabe. Med njimi je bil tudi 8letni Joško, sin vdove Roze Trillerjeve, posestnice pri Sv. Duhu 43.

Mali Jožek in skalal za žabami po kupih nakopane ilovice. Nenadoma mu je spodrsnilo in je smuknil v dva metra globoko kotlanjo ter izginil v kalni vodi. Drugi otroci, vsi mlajši od Jožka, so se razbežali in hitro pozabili na usodo svojega nesrečnega tovariša. Lovili so se drugod še ves popoldan in se končno lačni razkropili na svoje domove.

Edino 4letni Frtuncer Ivanček je doma povedal svojemu očetu, da je Trillerjev Joško smuknil v vodo. Fortuncer se ni prav nič obotavljal, marveč pozval svojega sosedo Jakoba Lagondra in brata Antona, da so šli iskat pogrešanega Jožka. Preiskali so vso mlakužo in res kmalu potegnili nesrečnega fantka mrtvega iz vode. Zaman so skušali z umetnim dihanjem obuditi malega utopljenca k življenju.

Lahko si je pač predstavljati tugo vanje nesrečne matere in sestrice, ko so prinesli malega, še par ur prej tako živahnega Jožka mrtvega domov. Uboga družina je vredna tem večjejo sožalja, ker je pred kratkim naglo umrl njen reditelj, železničar Florijan Triller.

V hiši bridko prizadele družine se je zbrala vsa soska in čule so se govorice, da je ob času nesreče šla mimo opekarne neka dekla, ki je videla fantka brcati v vodi, a mu ni vedela pomagati. V vodo se ni upala, da bi pa mu ponudila kos lesa, ki bi se ga bil revček v smrtnem boju oprjel, ji ni padlo v glavo. Ljudje, posebno ženske, imajo pač včasih premalo duhaprisotnosti in poguma.

Žrtev usodne vožnje z avtom

Ljubljana, 12. junija
V Ljubljani se je danes razširila vest, da je v javni bolnici podlegel poškodbam zagrebški motociklist g. Fütterer, ki se je ponesrečil pri nedeljski dirki na Ljubljanskem polju. Vest ni odgovarjala dejstvu, ker se je zdravstveno stanje ponesrečenca tekom zadnjih dveh dni znatno izboljšalo. Podlegel pa je danes težkim notranjim poškodbam 24letni kloparski mojster Martin Pirečnik iz Rečice v Savinjski dolini, ki se je v nedeljo ponesrečil pri žirovnici.

Pokojni Pirečnik se je v nedeljo v družbi 5. znanec pripeljal z avtom poledat motociklistične dirke. Zvečer je družba iz Ljubljane krenila proti Bledu. V nepoznavanju cest pa se je družba namesto proti Bledu vozila dalje proti Jesenjam. Zaradi slabe razsvetljave je pri žirovnici prišlo do usodne nesreče: Avto se je zaletel v zapornico, ki je bila spuščena, ker se je ravno iz Ljubljane bližal brzovlak, ki vozi tam mimo po 23. uri. Avto je treščil v rampo s toliko silo, da se je prelomila. Pirečnik, ki je sedel spredaj pri šoferju, je bil močno udarjen ob prsi in se je takoj onesvestil. Vsa sreča pa je bila, da je šofer bil toliko duhaprisoten, da je po prelomu rampe sunkovito potisnil avto nazaj — kajti komaj se je avto umaknil nazaj s tratičnice, že je po progi pridrvel brzovlak, ki bi bil sicer zdrobil vso družbo.

Ko se je družba prav zavedla po prestani usodepolnih trenutkih, je začela poskodovanega Pirečnika buditi k zavesti, a zaman. Končno so ga tekoma dočepili v ljubljansko bolnico, kjer je danes popoldne ob 11. izdihnil zaradi notranje izkrvavitve.

Fantovski pokolj z noži

Sv. Križ, 12. junija
V neki gostilni v Gabrovski se je v nedeljo dogodil žalosten primer, da se spoprijeli fantje iz dveh bližnjih vasi zaradi starih nikdar poravnanih fantovskih računov. Tudi ta krvava storila se je začela kakor vse slične, ob vselem trkanju kocarjev: kmečki fant Lojze iz Roj in njegovi prijatelji so sedeli pri eni mizi, v drugem kotu so si napivali fantje iz velikoloke okolice, ki je že v novomeškem okraju. Med gosti je bil precej glasen kovač France. Morebiti je prišla njegova družba prav zato, da poplača še lanskoletni dolg, ko je dobil kovač France v Catežu močne bunke in vidne buške. Ko je že šla ura na polnoč, sta si skočila fanta Lojze iz Roj in Nace iz Brezovega v lase. Kakor na signal, so se razdelili mladi pivci v dva tabora, v prepir pa se je najbolj vmešal kovač France. Že je držal v roki dolg odprt nož in je rinil proti Lojzetu. Ker so starejši možje uvideli opasnost položaja, so skušali razjarjenega kovača obdržati. Lojza pa so nasvetovali, naj izgine iz gostilne. Pa je bilo za pomirjenje že prepozno. Kovač France je vjel Vozlja ravno med vrati in ga je nekajkrat prav pošteno dregnil.

Nagrado 2500 Din

v gotovini, ter nadaljnih 20 nagrad v materialu dajemo za najboljše ime novega radioaparata švedske tovarne »BALTIC«. — Navodila za sodelovanje pri tekmi se dobe brezplačno od naših zastopnikov ali pa naravnost od nas. VIKING, ZAGREB, Ulica baruna Jelčića 2. 7499

toria» sceni dvignil do močnega izraza. Imel je mnogo aplavza, tudi pri odprti sceni; dvajsetkrat, kot v Zagrebu, pa ga naši sicer zelo hvaležni obiskovalci opere niso klicali pred zastor.

G. Primožič je rutiniran teaterski lev, ki pa so mu nekaj ostri krempelj že nekoliko otopleli. On gleda lahko s ponosom na dobo svojega glasovnega razcveta in višek svoje kariere nazaj. V igri je rad originalen, sam svoj, a sem ter tam pretiran, tako se v drugem delu drugega akta iz krivolonega tigra izpremeni brez potrebe v trilega, impotentnega, pijanega starca. Odlično največji umetniški uspeh je včeraj dosegla ga. Mitrovičeva v naslovni vlogi. Na vsak način si mora uprva prizadevati, da tako odlično pevko obdrži. Omeniti je treba odličnega Betetovega cerkovnika, ki mu ga zlepa ni para. Opero je vodil g. Neffat v vsestransko zadovoljstvo.

—č.

Skladatelj R. Strauss, žig oper »Salomae« se uprizaro že ta teden v Ljubljani, le te dni praznoval 64letnico svojega rojstva. Strauss še vedno komponira in baš prošli teden je bila v Draždanih premijera njegove »Egiptovske Helene«.

Josip Križaj v Beogradu. Naš rojak, basist Josip Križaj gostuje ta teden dvakrat v beograjski operi. V torek, 12. t. m. je pel basovsko partijo v operi Rimski - Korzakova »Car Saltan«, v petek zvečer pa nastopi kot Kecal v »Prodani nevesti«.

iz ran, ki jih je dobil Lojze v roke in rame, je pričel močno krvaveti in se je takoj razvidelo, da ima prerezane žile in kite.

V bojazni, da nesrečni mladenič ne izkruavi, mu je sosed Križek podvezal žile, omedlelega fanta pa so naložili na voz ter ga odpeljali k litiskemu zdravniku dr. Fajdigi. Po premeni obveze je ukazal dr. Fajdiga, da so nezvestnega ranjenca odpeljali z jutranjim vlakom v ljubljansko bolnico, kjer bo morda le okreval.

Hudi kovač France je s svojo družbo pobegnil takoj potem, ko so uvideli nevarno stanje oklanega. O krvavem dogodku so bili obveščeni orožniki od Sv. Križa. Še tekom noči so se podali na zasledovanje, toda napadali so že odnesli pete. Mladenič so jo pobrisali gotovo kam med drvarje ali oglarje, da se za gotov čas odtegne roki pravice.

Strašno maščevanje hudobnega pastirja

S kamenjem je potokel in živo zakopal hčerko svojega gospodarja.

V okolici Novega Sada se je te dni odigral zločin, kakršnih kriminalna zgodovina ne beleži mnogo. 15-letni Stevan Papišta, pastir pri bogatem posestniku Micinu v vasi Loku, je s kamenjem pobil in še živo zakopal 4-letno hčerko svojega gospodarja. Vse to iz gole osvete.

Potuhneni Stevan je zadnje čase pasel svinje in je pri tem bil precej površen. Gospodar ga je parkrat okregal, kar je pastirja tako razsrdilo, da je sklenil strašno maščevanje. V soboto ni maral več na pašo, marveč se je potikal okrog hiše. Ko je na dvorišču našel gospodarjevo hčerko Perso pri igranju, jo je prijel za roko in jo odvedel z dvorišča. Vozil jo je iz vasi ob železniški progi in jo na samotni parkrat udaril s kamnom po glavi, da se je dekletce onesvestilo. V prepričanju, da je njegova mala žrtev že mrtva, je razgredel zemljo in dekletce zakopal.

Ko proti večeru otroka ni bilo domov, je gospodar Micin naprosil orožnike, naj jo

Velika požarna katastrofa v kranjski okolici

Upepeljenih 9 objektov 6 posestnikom. — Velik uspeh kranjske požarne brambe. — Skoro milijon dinarjev škode

Kranj, 12. junija.

Včeraj popoldne je nepričakovano zadela romantično vas Gornjo Belo ob cesti Golnik - Predvor ob vnožu vitkega Storžiča velika požarna katastrofa, ki je grozila uničiti vso vas. Ogenj je upepelil devet objektov, večinoma stanovanjskih hiš ter osiromail čez noč šest posestnikov.

Včeraj je bil prekrasen junjski dan, kakor smo jih letos imeli še malo. Tudi prebivalci vasi Gornje Bele so bili večinoma z doma, zaposleni na polju. Okrog 5. ure popoldne so opazili nekateri na vasi dim, ki je prihajal iz hiše posestnika Alojzija Cimžarja, vulgo Špana. Takoj nato so bruhnilo ognjeni zublji skozi razpadajoče tramovje. »Ogenj, ogenj!« je završalo po vasi. Vse je hitelo na pomoč, da obvaruje lastni dom. Največjo grozo so občutili vaščani, ki so zunaj na polju opazili, da gori sreči vasi.

Tik pred pol 6. uro je dobil načelnik kranjskega gasilnega društva gosp. R. Mayr telefonično obvestilo iz Predvoru o ognju na Gornji Beli. Že po petih minutah je odredil izpred Gasilnega doma avto z veliko motorno brizgalno »Renaults«. V 17 minutah so bili kranjski gasilci že v Beli, ki je oddaljena dve uri pešhoje iz Kranja.

Ogenj se je zaradi močnega vetra naglo širil v severovzhodni smeri v vas. Leteče iskre in ogorki so vneli slamnate strehe. Z reševalno akcijo so takoj odločno nastopili kranjski gasilci. Velika motorna brizgalna je sijajno funkcionirala; vodni curki so s tako vidnimi uspehi krajšali pot ognjenemu elementu, da so domačini stivali vs svoje zaupanje v gasilce. Bil je ognjeni krt

Urejuje najbolje prebavo!
Čisti želodec in čreva brzo in ugodno!
1 omet pa vseh lekarnah Din 4.—

Otvoritev letne seziye
v kinu IDEAL

Popolnoma novo! : : : :
: : : : Prvič v Ljubljani!

Danes premijera izvrstnega
Nordisk-filma

Velika žrtev

Krasna vsebina! Najboljši igralci
Predstave ob 4. pol 8. in 1/2 10.

Globoko znižane cene.

Prvovrsten program! KINO IDEAL

poiščejo, ker je takoj sumil, da ji je Stevan napravil kaj zlega. Pri zaslišanju je Stevan kmalu priznal svoj strašni zločin. Ko so razgledali zemljo, je bilo dekletce, seveda že mrtvo. V ponedeljek se je podala na kraj zločina velika sodna komisija iz Novega Sada in ugotovila vse podrobnosti o nenavadnem zločinu, ki je med prebivalstvom vzbudil pravo grozo.

motorne brizgalne.

Po dveh urah naporov se je posrečilo ogenj lokalizirati. Brez nastopa kranjskih gasilcev s prvovrstnimi modernimi napravami ni padla brez dvoma vsa vas kot žrtev ognja. Gasilne akcije so se udeležila še društva iz Predvoru, Koprice in Predaseli. Poveljno je omeniti tudi nastop orožništva iz Predvoru. Kako hitro je prišla pomoč iz Kranja, ilustrira naslednji dogodek: V Predvor, ki je oddaljen dobrih 20 minut, je odšel iz Bele neki posestnik in telefoniiral v Kranj. Preden se je vrnil nazaj na Belo, je že našel tamkaj kranjske gasilce, ki so prišli na njegovo telefonično obvestilo. Vsa čast kranjskemu gasilnemu društvu!

Ogenj je pri posestniku Cimžarju nastal v prostoru nad kuhinjo na nepojasnen način. V hiši sta bila doma samo dva majhna otroka ter sta bila zaklenjena, ker so domaći odšli na polje. V poslednjem času je vlomil vrata Franc Stružnik iz Tupalca, ivergajoč lastno življenje ter rešil oba otroka gotove smrti. Uničenih je 9 objektov, od teh šest stanovanjskih hiš. Vsi posestniki so zavarovani le za malenkostne svote od 7 do 10.000 Din, le eden za 25.000 Din. Celokupno škodo cenijo nad 900.000 Din. Na skoro šteden način so obvarovali gasilci pred ognjem lesno skladišče in žago Weissesna, ki se nahaja med upepeljenimi hišami.

Pogoreli so obupani, ker so malodane prišli ob vse svoje imeje. Danes popoldne je posetil pogorišče sreski poglavar gosp. Josip Znidarčič iz Kranja, ki je obljubil, da bo zainteresiral merodajne faktorje, predvsem oblastni odbor za prvo nujno pomoč.

zdrava in krepka, mrzita pa vsako pošteno delo.

Oba sta bila na svojih pohodih oborožena s pištolami in municijo in sta torej bila pripravljena tudi na nasilje.

*

Po žeganju fantovski pretep in uboj

V St. Jurju pod Donatom je bila cerkvena slavnost, žeganje. Kakor je že navada, so se zbrali fantje po dopoldanski maši v gostilni Neže Koresove v Prevali. Prišli so Ložani, fantje iz Trličnega in od Sv. Roka in pa domačini. Ložani so začeli zbadati domače fante in so končno naglani s kamenjem in noži Stefana Koresa iz Cremožič. Pozneje je prišlo do ponovnega prepira. Jože Škrabl, 34letni karmenar iz Trličnega, je hodil v gostilni od mize do mize in povsod navezal pogovor. Ker je bila godba, je mnogo plesal. Vprašal je navzočega Martina Polajžarja za dovoljenje, da sme plesati z njegovo nevesto Jožefo Jeričevo. Ta mu je enkrat dovolil, drugi pa odklonil, ker je hotel itti sam plesat. Ta odklonitev je Škrabl takoj ujezila, da je zagrabil poljarsko steklenico in hotel udariti Polajžarja. Natakarkopše je skočil med oba protivnika in ju rinil narazen. Tedaj se je vmešal v stvar Franc Krivec, tih in miren človek, ki je imel navado mirati razburjene duhove. Ko le ni hotel Škrabl odjenjati, mu je dal Krivec zausnik, ga prijel za lase in ga vlekel k tlom. Nastal je splošen pretep in v tej zmedbi je le slučajno odnesel življenje natakarkopše, ki je bil opozorjen, da ga hoče nek Potočnik od zadaj z nožem suniti v hrbet.

Škrabl je tedaj odprl nož in šestkrat zaporedoma in z veliko silo zabodel Franc Krivca, nato pa še dvakrat udaril v vrata in odšel. Krivec je napravil še dva koraka proti svoji mizi in se zgrudil na tla ter v 3 minutah izdihnil.

Škrabl se izgovarja s silobranom, češ da ga je Krivec vlekel za lase. Priznal je spotoma domov Alojzu Vodušku, da je večkrat zabodel Krivca. Škrabl je znan kot nasilen pretepec.

Porotnemu sodišču je danes predsedoval dss. Levčič. Razprava proti Jos. Škrablu je trajala ves dopoldan. Porotniki so vprašanje glede uboja zanimali ter potrdili vprašanje glede prekoračenja silobrana, nakar je bil Škrabel obsojen na 5 in pol meseca poostrenega zapor.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Začetek ob 8.

Sreda, 13.: Zaprtio.
Četrtek, 14.: Zaprtio.
Petek, 15.: »Svejk«. Gostujo gosp. Josip Gradiš - Daneš, Izven.

Ljubljanska opera

Začetek ob pol 8.

Sreda, 13.: Zaprtio.
Četrtek, 14.: »Dekle zlatega zapada«. D. Petek, 15.: Baletni večer. Poslovilni večer gđ. Wisiakove in gosp. Vlčka. Izven.
Sobota, 16.: »Salome«. Premijerski in Dabonma.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 8.

Sreda, 13.: »Othello«. B. Kuponi. Zadnjič.
Četrtek, 14.: »Puščavnikov zvonček«. D. Kuponi. Zadnjič.
Petek, 15.: »Jesenski manever«. Poslovilni večer gđ. Lubejeve in gosp. Bratuža.

V razporedu ljubljanske opere in drame je zopet nekaj sprememb. V »Dobrem volju Svejku« gostuje član mariborske drame v petek, 15. junija. V operi se poje v četrtek Puccinijeva »Dekle z zlatega zapada«, premijera Straussove »Salome« pa je preložena na soboto

»Othello« zadnjič v Mariboru. V sredo, 13. t. m. ob 8. zvečer se uprizaro zadnjič v sezoni zanimiva in pretresljiva Shakespeareova tragedija »Othello«. Kdor še ni videl te nad vse veličastne in uspele žaloigre, naj ne zamudi prilike, ki se mu nudi zadnjič v tej sezoni.

Zadnja operna predstava v mariborskem gledališču bo v četrtek, 14. t. m. Uporizi se prekrasna, melodijozna in zelo zabavna opera »Puščavnikov zvonček«, ki je žela pri vseh uprizaritvah obilo priznanja in izborna zabavala občinstvo. Pohitimo v četrtek vsi v gledališče!

Ljubljanska opera

Gostovanje tenorista pariške komične opere g. de Mazzela in g. Primožiča.

Tudi tema dvema gostoma ni uspelo napolniti opere. Zdjaj bi morda potegnili ljudi iz prijatelne hladne promenade v soparno gledališče le še kaka zanimiva noviteta, n. pr. Saloma, ki jo bomo dobili še ta teden.

G. de Mazzel je še mlad pevec, prijatelja, zdi se mi romanskoga tenorskega timba, ki kaže v belkantanju prav dobro šolo in ki ima lepe, lahke višine. No, ni tenorist velikega kalibra. V igri je bil precej vezan, a se je v drugem aktu v »vik-

Sezite po novih srečkah

za XVI. kolo drž. razr. loterije. Načrt za to kolo je zopet predelan po vzorcu za 14. kolo Veliki dobitki so se zopet pomnožili na prejšnje število in odpade 40% izplačilo na neizžrebane srečke, kar odobravajo vsi igralci.

Srečke so igralcem na razpolago v Zadrugi hranilnici r. z. z o. z. Ljubljana. Sv. Petra cesta 19, v Oglasnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici šte. 4 ter v Ekspozituri »Jutra« v Šiški, Celovška cesta 56.

Domače vesti

* 45 letnica mature na ljubljanskem učiteljskem praznujejo letos naslednji šele živci tovariši: Antosiewicz, nadučitelj v pok. v Klavau Avstrija, Ažman Josip, nadučitelj v pok. Breznica, Bajec Ivan, nadučitelj v pok. St. Vid nad Ljubljano, Christof Josip, lastnik in ravnatelj drž. konc. zasebne šole v Ljubljani, Erker Alojzij, učitelj v pok., Stara Cerkev, Gorazd Fran, mestni učitelj, Ljubljana, Josip Emanuel, pisarniški ravnatelj v pok., Ljubljana, Kabaj Mihael, šolski nadzornik v pok., Begunje nad Cerknico, Luznar Fran, nadučitelj v pok. Primskovo, Pehani Friderik, nadučitelj v pok., Trebnje, Pogačnik Naval, operni pevec na Dunaju, Pirce Avgust, mestni učitelj v pok. Ljubljana, Rozman Fran, učitelj v pok., St. Ili pod Turjakom, in Josip Turk, šolski nadzornik v pok., Radovljica.

* Zlet somišljenikov SDS 1. julija v Ivanjovce. Za 1. julij je napovedan skupni obč. zbor sreskih organizacij SDS za srez Ljutomer ter za okraja Ormož in Ptuj. Na občnem zboru bo poročal o političnem položaju v državi narodni poslanec dr. Pivko, o delu v oblastni samoupravi obč. posl. g. Petovar. Po tem delu se bo vršila politična šola, popoldne pa skupni izlet v Jeruzalem. Ker ta dan ni v območju navedenih okrajev nobene večje prireditve, vabimo tudi druge somišljenike in prijatelje, da se tega zleta v Ivanjovce udeležijo. Zveze po železnici so z vseh strani ugodne, jutraj s prvimi vlaki tla in zvečer ob primernem času zopet domov. Želeži bi tudi, da bi se udeležili tega zleta naši prijatelji iz Maribora in Ptuja v večjem številu.

* Razpis učiteljskih služb v ljubljanski oblasti. Razpisuje se služba šolskega upravitelja na tri razredni osnovni šoli v Rudniku, srez Ljubljana-okolica. Rok za vlaganje prošnje je isti kakor za razpisane službe v »Ur. listu«. št. 51. Razpis službe šolskega upravitelja na petrazredni osnovni šoli v Cerkljah ob Krki, srez Krško, se preklučuje. Na petrazredni osnovni šoli v Trebnju se razpisuje služba šolskega upravitelja in ena služba za učitelja v Trzinu dve službi za učitelja in ena za učiteljico.

* Smrtna kosa. V Litiji je umrla po kratkem trpljenju g. Marija Berdajsava, vdova veleposelnika. Pogreb bo danes ob 15. uri iz hiše žalosti št. 51. Pokojnici blag spomin, preostali naša iskrena sožalja!

* Odkritje spominske plošče odličnemu šolniku in narodnemu vzgojitelju. V Mali Nedelji pri Lutomeru je sv. jecana skozi dolga desetletja učiteljeval in vzgajal narod sedaj že osmo leto pokojni šolski ravnatelj g. Simon Cvahte. Vzgojil je nešteto ljudi, ki danes zavzemajo odlična mesta v javnem življenju. Ti nekdanji njegovi učenci so se odločili, da mu v znak trajne hvalečnosti postavijo skromen spomenik v obliki spominske plošče na malonedejski šoli Slavnostno odkritje plošče bo 3. avgusta t. l. in bomo podrobneje program celotne prireditve še objavili. Najvažnejša točka bo gotovo ona, ko se bo večje število najrevnejših otrok tamšnje šole (blizu 30) preskrbelo z vso obleko in obutvijo za prihodnjo zimo, s čimer bo postavljen najdoslejnejši spomenik temu plemenitemu možu. Opozorjamo na to prireditev že danes vse nekdanje Cvahtejeve učence, vse njegove tovariše in prijatelje. Akcijo za prireditev vodi poseben odbor, sestojel iz vseh štirih županov malonedejske župnije, sedanjega tamšnjega nadučitelja g. Čeha, na čelu odbora pa stoji višji fin. svetnik in honor. univ. prof. v Ljubljani g. Martin Spindler, tudi učenec Cvahtejev.

* Uradni list št. 55 prinaša uredbu o tlakovini, pojasnilo o uporabljanju tarife za pobiranje tlakovine in navodila za oddajo in dohodkov od tlakovine, razglase velikega župana ljubljanske oblasti in raznih uradov in oblastev.

* Goljufije inkasanta v Zagrebu. Jovan Smajič, poslovodja trdnice šivalnih strojev »Singer« v Zagrebu, je prijavil policiji, da je inkasant trdnice Zvonimir Kočonda zastavljal v zastavljalnici sedem šivalnih strojev, ki bi jih moral predati kupcem, in da je prejel zanj 15.265 Din. Trdnica je stroje odkupila iz zastavljalnice za omenjeno svoto. Poleg tega je trdnica ugotovila, da je Kočonda trgal iz starih odplačilnih knjižic že rabljene znamke in jih leplil na knjižice onih strojev, od katerih je prejemal mesečne obroke. Na ta način je ogoljufil trdnico za 10.000 Din. Policija je Kočondo takoj aretirala. Nepošten inkasant je pri zaslišanju vse priznal. Predal so ga sodišču.

* Proti italijanskemu nasilju nad našimi rojaki v Primorju in proti fašističnemu imperijalizmu, ki steguje svoje roke po naši zemlji in njenemu naravnemu bogastvu, protestiramo najbolj učinkovito in uspešno, če z dejansko pomočjo zaščitimo naš narod onstran meje, da ohrani svoj jezik in svoje lastnosti in da napravimo iz njega močan jezik, ki bo zadrževal italijansko invazijo. Zato prosimo Jugoslovanska Matica vse rojake, da jo podpirajo pri njenem narodno-obrambenem delu in pri vseh njenih akcijah. Baš sedaj prireja Jugoslovanska Matica svojo kolesarsko loterijo, koje dobiček je namenjen onim, za katere se je zadnje čase zavzela vsa naša javnost. Kupujte srečke te loterije, ki so po 10 Din na prodaj pri vseh

podružnicah Jugoslovanske Matice v Sloveniji in po raznih ljubljanskih trafikah. Loterija obsega 600 dobitkov, med glavnimi eno motorno kolo in dvajset navadnih koles solidne francoske znamke. Zrebanje se bo vršilo 1. julija. Kdor kupi srečko bo imel za slučaj, da mu sreča ne nakloni dobitka, vsaj zavest, da je s tem podprl naše narodno obrambno delo. Srečke se lahko naročajo tudi pri Jugoslovanski Matici v Ljubljani, Selenburgova ulica 7-II.

* Služil si denar z ženitbenimi obljubami. Sava Dokića, rojenega 1. 1899 v Obregovcu, knjigoveza so lani aretirali in izročili v sodne zapore v Zagrebu, ker je neki kuharici obljuboval ženitev in ji na ta način izvalil 1300 Din gotovine in zlato uro. Sedaj je zopet prijavila zagrebški policiji neka šivilja, da se je seznanila z Dokićem in da ji je obetala ženitev. Ko je pristala, je izjavila, da potrebuje denarja, da si preskrbi dokumente za poroko. Izročila mu je 600 Din, kakor je Dokić neznanokam izginil. Videti je, da je padev v roke pravici premeten goljuf, ki ima še mnogo grehov na vesti.

* Ubegel slepar. 28 letni lesni trgovec Fran G. iz Kostrevca je poneveril lesnemu trgovcu Josipu Zupančiču v Poličanah 5000 Din in neznanokam pobegnil. Ker domnevali, da namerava pobegniti v Nemčijo, so izdali za njim tiralo.

MALINOVEC

prvovrsten, drogerija KANC, Židovska ulica. 138-a

* Tatvine in vlomi na deželi. V hišo Jakoba Paula v Praprečah pri Vranskem se je vtihoval pred par dnevi neznan mladenič ter odnesel več oblek in drugih predmetov. Na Dolenjskem v okolici St. Jerneja se kladi že nekaj tednov od pet do glave oborožena vlomilska topla. ki postaja pravi strah prebivalcev. Pred nekaj dnevi je v zločinu v trgovino Marije Zagorčeve in znesla na dvorišče za 100.000 Din blaga Sreča lim pa ni bila mila, ker so jih zasuli vaški fantje in pregnali. Umaknil so se po daljšem zasledovanju pred orožniki v Gorjance, kjer imajo brzokone dobro skrivališče. V kovačnico Ivana Ceterja na Bežigradu pri Storah je v petek ponoči vlomil neznan potepuh ter se polastil moškega kolesa, nove zelenkaste obleke, usnjatih dokolenic ter suknjice. Ceter ima nad 2000 Din škode.

* Dečki kot vlomilci v Zagrebu. Železničar Stjepan Zobec, stanujoč v Mrzovici ulici v Zagrebu, je opazil, da mu je nedavno izginilo iz omare prvi dan 300 Din in drugi dan zopet 300 Din. Tatvini si nikakor ni mogel razložiti, dokler ni te dni zasaul v svojem stanovanju dva dečka, prav ko sta že v tretji holi ukrasti iz omare novce. Hitro ju je pograbil, da bi ju predal policiji, toda medtem se mu je starejši iztrgal in prišel bežati. Neki pasant je odhitel na policijo po stražnika, naka sta bila oba dečka aretirana. Mlajši je star komaj 11 let. Starejši brat je valil vso krivdo na mlajšega. Njuna mati je obupana prihitela na policijo in izjavila, da je pripravljena povrniti škodo.

FOTO-aparate

In potrebščine kupite ugodno v drogeriji A. KANC SINOVA, Ljubljana, Židovska ulica 1 in drogeriji M. WOLFRAM nasled. M. KANC, Maribor, Gosposka ul. 33. 301

* Staro turško pokopališče pri Pakracu. Iz Pakraca pri Osijeku poročajo, da so ob priliki merjenja zemljišča v občini Buč odkrili v šumi staro turško grobišče. Grobovi so še čisto ohranjeni, na njih le nekaj spomenikov, a nekateri grobovi so tudi ograjeni. Spomeniki so obrnjeni proti severu, grobovi proti zapadu. Štiri kilometre daleč okoli griča Javorac stoji tudi velike turške kule. Domnevalo, da so vsi ti ostanki nekdanje turške moči in slave iz l. 1555., ko so Turci gospodarili v teh krajih.

* Ponesrečel se pri obstrlevalju rib z dinamitom. 18 letni Dragotin Barišič z otoka Hvara se je odpravil s svojim prijateljem na ribji lov z dinamitom. S cigareto je zažgal vžigalnik, ki je povzročil eksplozijo prej, predno je Barišič mogel dinamitno patrono zagnati v morje. Nesrečniku je odtrgalo levo roko in ga po vsem telesu strahovito razmesarilo. V brezupnem stanju ga je prepeljal v splitsko bolnico.

* Stroj skočil s tira. Na kolodvoru v Zagrebu je včeraj jutraj skočil s tira premikalski stroj in zaprl dva glavna tira, zaradi česar je bil onemogočen nekaj časa normalni promet vlakov. Okrog 9. pa je bila

Kranjska gora.

Učiteljica vzame čez počitnice v Kranjsko goro dekleta v starosti do 20 let v popolno oskrbo v novo preurejeno stanovanje z vrtno. Stalno nadzorstvo. Tuberkulozno bolnih se ne sprejme. Cena 2000 Din. Ponudbe na Kranjsko goro 74. 7421-a

ovira že odstranjena in stroj spravilce na tir. Izdirjenje lokomotive je povzročilo le malo materialno škodo.

ITO — zobna pasta najboljša.

* Pri slabem teku, slabem žledcu, leni prebavi zaprtju, kožnih izpuščajih odstrani uporaba »Franz-Josef« grencice vse slabe in strupene snovi, ki se nabirajo v telesu. Ze stari mojstri zdravilne vede so priznali, da je grancica »Franz-Josef« izborna odvajalna sredstvo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

* Za čevlje v vseh modernih barvah je najpripravnješa »Schmoll-pasta« ker je prav za prav brezbarvna, osvežuje barvo istočasno snazi čevlje in daje sijaj in konservira usnje. Ze 50 let preizkušena, doza s patentnim odpiranjem. 780

* Iz Kostanjevice je prešla C. M. družba 406.50 Din kot čisti prispevek prirejenega »dneva bonbončkov«. Prirediteljem in darovalcem hvala! 1121

* Obledela obleke barva v različnih barvah in pilstra tovarna Jos. Rečič.

Iz Ljubljane

* Današnja recitacijska prireditev slovenskih modernistov se bo vršila od 7. do 8. (ne kakor prvotno javljeno od 6. do 7.) v Jakičevem paviljonu, kjer imata v tem času razstavo svojih del slikarja brata Vidmarja in kipar Tine Kos. Vstop popolnoma prost. Recitirajo Anđelo Cerkenik, Miran Jarc, Karlo Kocjančič, Bratko Kreft in Tone Seliskar.

* Gojenke ženske obrtne šole iz Bitolja v Makedoniji pridejo danes popoldne ob 2. v Ljubljano. Gojenke potujejo po naši državi, da jo v celoti bolje spoznajo. Nosijo s seboj slike svoje domovine, katero nam hočejo pokazati v besedi, pesmi in plesu. Priredijo koncertni večer, na soredu bodo razne deklaracije, več vevenc makedonskih narodnih pesmi, žive slike narodne pesmi itd vse v prepleh in pestrih makedonskih narodnih nošah. Nadvomno bo zelo zanimiv večer, ki ga nam bodo priredile gojenke Bitolske ženske obrtne šole. Solo vzdržuje tamšnje žensko društvo, v njej le okrog 80 gojenk, ki so vse voljne sirote. Njihovi očete so padli na južni fronti, večina na Kajmakčalanu. Natančnejši program prinesemo jutri, danes pa opozorjamo v prvi vrsti naše žene in šolsko mladino na ta zanimiv večer, ki se bo vršil v dvorani Kazine ob 20. Vstopice po nizkih cenah v Matici knjigarni.

* Ljudski kino (Matica). Kakor je bilo že včeraj javljeno, nadaljuje »Ljudski kino« svoj začetni program od danes naprej v prostorih Elitnega kina Matice. Na sporedu je izvrstni film orientalskega razkošja »Libanska graščakinja« z jugoslovanskim filmskim umetnikom Svetislavom Petrovičem v glavni vlogi. Krasna vsebina tega filma, ki je posneta po romanu P. Benoitla bo nadvomno ugajala publiku. Današnje predstave bodo izjemoma ob pol 8. in 9. zvečer, na kar se občinstvo še prav posebej opozarja.

* Izlet Umetnostno-zgodovinskega društva. V četrtek, 14. t. m. ob 15. uri priredi društvo obisk stolne cerkve in senešnice knjižnice s Quaglievimi freskami. Vodil bo msgr. Viktor Steska. Ker je le redka prilika da si moremo ogledati te umetnine, vabi odbor vse prijatelje umetnosti k ogledu. Shod v stolnici. V nedeljo, dne 17. t. m. priredi društvo izlet v Ptuj. Odhod iz Ljubljane z osebnim vlakom ob 5.15 zjutraj. Cilj vožnje Hajdina pri Ptuj, kjer bo izletnik pričakoval vodja izleta dr. France Stele. Ogledajo si cerkev na Bregu in oba mitreja na Hajdini in na Bregu. Popoldne ogled tujskih cerkva, po kosilu ogled muzeja, gradu in novih odkritij v dominikanskem samostanu. Vrnitev ponoči.

* Gojenke kočevskega zavoda za slepe, ki so priredili v Filharmoniji lepo uspeši koncert, o katerem smo že poročali, so bili v Ljubljani prav toplo sprejeti. Gostoljubno stredo so jim nudila človekoljubna srca v Mladiki, kjer so se prav dobro počutili. Hrano so imeli v Akademskem kolegiju, kjer jih je ravnatelj kolegija prof. Jeran obdal z uvrav očetovalno skrbjo. Po koncertu je združila goste prijateljska večerja v kolegiju, kjer so gojenci in njih voditelji po dobro uspelem in simpatično sprejetem nastopu v krogu prijateljev zavoda preživeli par lepih uric, ki jim gotovo ostanejo v lepem spominu.

20 letnica

17. junij — Prule

Sokola II.

Zobni at. l. e

Franjo Radovan

nasproti vselejima za časa šolskih počitnic ob sobotah, nedeljah in ponedeljkih zaort. 7589

Druge dneve normalno odprt.

* Pri javni borzi dela v Ljubljani je v času od 3. do 9. junija 1928 iskalo dela 810 moških in 312 žensk, skupaj 1122 brezposelnih. Prostih mest je bilo 196 za moške in 108 za ženske, skupaj 304. Posredovanj se je izvršilo 165 moških in 106 žensk, skupaj 271. Odpotovalo je 83 moških in 3 ženske, skupaj 86; odpadlo pa je 84 moških brezposelnih.

* Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani vabi na mesečno zborovanje, ki se bo vršilo v četrtek, dne 14. t. m. ob 6. uri popoldne na kirurškem oddelku. Predavata: g. san. polkovnik dr. R. Jug: Tuberkuloza ledvic in nje terapija; g. asistent dr. R. Blumauer: Diferencialna diagnoza peritonite. 1123

* Prodaja razstavljenih vzorcev v francoskem paviljonu na ljubljanskem vselejima (parfumi, kreme, jedilni pribor, šali avtomobilske potrebščine etc.) se vrši do incl. sobote 16. t. m. od 8. do 12. in od 2 do 7. ure Sprejemajo se tudi naročila, ki se nanašajo na francosko blago.

* TKD Atena (hazena odsek). Danes ob 18. uri se bo vršil na igrišču v Tivoliju obvezni trening vseh hazenašev. Istočasno se bodo sprejemale nove članice. Trener. 1122

* Mestni magistrat ljubljanski bo oddaljal v nedeljo, dne 17. t. m. ob 11. dopoldne na javni zmanjševalni dražbi trebljenje nekaterih larkov na ljubljanskem barju in ob Poti v Rakovo jelšo. Dražba se bo vršila pri »Mokarju« na lžanski cesti.

* Drobna policijska kronika. Od ponedeljka na terek so bili policiji prijavljeni naslednji dogodki: 1 prestopok surovega ravnanja s tovariši in telesna poškodba, dalje še 3 telesne poškodbe, 4 prestopki paslega kontumaca, 1 izgrez, 3 prestopki kaljenja nočnega miru, 1 prestopok prodajanja kovine sumljivega izvora, 1 pobeg od doma in 16 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretaciji sta bili izvršeni 2 in sicer: 1 zaradi izvrševanja tajne prostitucije in 1 zaradi beračenja.

* Huda zaljubljenca. Jože in Minka z Glince sta se prednočnim sporeklu, a se končno vendar pobotala ter spravlo praznovala v neki gostilni. V gostilni sta se nekaj časa na vso moč mivila ter se ljubljala kar pred drugimi gosti. Tekom večera, ko jima je stopilo vino v glavo, pa sta jela zopet drug drugemu očitati neke grehe. Kar naenkrat je bil ogenj v strehi. Minka je v svoji razdraženosti pograbila steklenico in skušala treščiti Jožeta po glavi, kar pa je on odločno preprečil. Med rvanjem sta razbila v oknu več šip in je Minko, ki se je obrezala, oblika kri. S pretepom sta nadaljevala še zunaj pred hišo in sicer toliko časa, da je oba pograbil stražnik in ju odvedel s seboj.

* Zopet dva pobega od doma. Predvčerajšnjim je pobegnila od doma mladoletna Marija Nočeva. Starši so jo prijavili policiji s prošnjo, da jo privede nazaj. V »svet« se je podal tudi mladoletni Vladimir Bogataj, učenec ljudske šole. V katero stran se je obrnil, ni znano. Upati je, da ga bodo kmalu našli in privedli skrbeči materi.

Iz Maribora

* Redni letni občni zbor sreske organizacije SDS za srez Maribor desni in levi breg se bo vršil skupno za oba srez v nedeljo 17. junija ob 10. uri dopoldne v spodnji mali dvorani Narodnega doma. Poleg običajnih formalnosti občnih zborov konstituiranja novih sreskih odborov ter razprave in sklepanja o delovnem programu za bodoče poslovno leto bo na dnevnem redu tudi zanimivo poročilo narodnega poslanca g. dr. Pivka, o oblastni skupščini bo pa podal oblastni poslanec g. Pinžgar kraško poročilo. Vse zaupnike in delegate organizacij tem potom še enkrat pozivamo, da se tega skupnega občnega zbora, ki bo za nadaljnji razvoj organizacije v obeh srezih velike važnosti, polnoštevilno udeleže in da pripeljejo seboj tudi druge somišljenike in prijatelje stranke. Zbor bo važen tudi radi tega, ker se bo sklepalo o velikih prireditvah KDK tekom leta v obeh srezih

* Tiskovna založba o. r. z. z o. z. v Mariboru sklicuje v nedeljo, dne 24. t. m. v zadrugi prostorih Narodni dom III. nadstropje (vhod pri hišniku) redni letni občni zbor. Dnevni red in bilanca sta zadrugičnikom v pogled v zadrugi prostorih. Začetek ob 10. uri dopoldne. Načelstvo. 1126

* Pokvarjena mladina. V zadnjem času je bilo v Mariboru izvršenih že precej goljufij od mladine, ki še ni niti šol odrasla. Tako se je nedavno pri nekem gostilničarju zgasil deček, češ da ga je poslal neki liferant m'eka in sira, naj mu izplača na račun 1000 Din. Podobna sleparija se je nekaj dni pozneje izvršila pri nekem obrtniku. Sledilo je več podobnih več ali manj posrečenih ali ponesrečenih poskusov. Dečke, ki so jih ob takih prilikah ujeli, so izpustili, ker se je dognalo, da so bili zapeklani in izkoriščani od neke organizirane sleparske družbe. Zda so pri Sv. Miklavžu aretirali nekega J. M., ki spada najbrže med voditelje teh sleparij.

* Poskus vloma. V noči od ponedeljka na terek so neznani vlomilci vdrl v delavnico ključavničarja Farica na Frankopnovi cesti ter odnesli okrog 12 kg kositra. Policija vlomilce zasleduje.

* Prostori kavarne Park bodo po sklepu mestnega sveta oddani za tri leta v najem. Reflektanti si pogoje lahko ogledajo v mestnem knjigovodstvu, prošnje za najem pa se vlagajo do 14. t. m.

Iz Celja

* Prvi letošnji nastop je priredil v nedeljo celjski Sokol na dvorišču mestne osnovne šole. Udeležilo se je še precej število občinstva. Z nastopom samim smo lahko zadovoljni in celo navdušeni nad tem, kar smo videli. Spored je obstojal iz 11 točk in je bil zelo pester in zanimiv. Nastopila je deca, naraščaj ter moško in žensko članstvo s prostimi in orodnimi vajami. Vaje so vodile sestre Debeljakova, Lojkova in Grudnova in bratje Poljšak, dr. Dolničar in Grobelnik. Za trud, ki so ga imeli je javno priznanje in zahvala pač le skromno povračilo. Prireditve so se udeležili tudi vojaki 39. pešpolka. Njihove vaje s puškami so pokazale disciplino in strunost naše armade. Bili so deležni velikega navdušenja in zaslužnega odobravanja. Zvečer se je na vrtu Celjskega doma vršil prav dobro posečen družabni večer, pri katerem je koncertirala železniška godba.

* Nekoliko več človekoljubja. Ko se je pred nekaj dnevi vračal znani celjski gostilničar in občinski odbornik na kolesu s svojega posestva na Lavi v mesto, je doživel na ljubljanski cesti majhen karambol. Na ozki poti mu je prikolesaril nasproti nič hudega sluteč 16 letni dijak iz stare in ugledne narodne rodbine v Celju. Trčila sta skupaj ter hkrati padla. Ker se je občinskemu odborniku pokvarilo kolo, ga je to tako razkačilo, da je dijaka ozmerjal ter ga celo udaril po tilniku. Ko je nato nadaljeval svojo pot je pripeljal za njim iz očetove hiše dotičnega dijaka hlapca L., ki se je zavzel za dečka ter stavlil gostilničarja na

odgovor. Po kratkem prepiru je g. občinski odbornik pustil svoje kolo na bojnem polju in se obrnil proti mestu. Čudimo se samo, da se je mogel starejši gospod v svoji jezi tako daleč spozabiti, da ni znal pravilno presoditi nezgode ter upoštevati, koga ima pred seboj.

* Celjsko mestno kopališče. Kljub temu, da imamo že več vročih dni za seboj, obe celjski mestni kopališči še vedno nista odprti. Ne glede na to, da trpi zaradi pozne otvoritve obeh kopališč mestna občina precejšnjo škodo, je v interesu domačinov in tujcev, da imajo priliko kopati se na varnem in za kopanje pripravnem kraju. S tem da se otvoritev kopališč odloga se končno navajajo ljudje na to, da se končno tudi v ostalem času, ko sta obe kopališči že odprti rajši kopljejo na prostem.

Iz Kranja

* Incident med procesijo v Primskovo je doživel Telovska procesija v Primskovo nem ljub incident. Ko so prinesli trije domači fantje veliko bandero iz cerkve, je stopil iz občinstva mlad fant k nemu izmed teh in ga začel brez besede klofutati. Napadeni je spustil bandero in začel se je prepet na žive in mrtve, ki se je odigral pred očmi vsega občinstva in duhovščine. Zadevo ima v rokah orožništvo.

* Za zlet Gorenjske sokolske tupe v Radovljici, ki se bo vršil prihodnjo nedeljo ves dan, vlada v Kranju in vseh krajih Gorenjske veliko zanimanje. Pričakovati je, da bo zlet prekosil dosežanje in pokazal, da sokolski pokret na Gorenjskem vidno napreduje.

* Stanovanjsko gibanje. V letošnjem letu sicer ne dosega gradbeni akcija onega razmaha v lanskem letu, vendar ni tako neznatna. Na zemljišča za mestnim pokopališčem, kjer je bilo lansko leto zgrajenih osem stanovanjskih hiš, gradi sedaj kot poslednji lastno hišo g. Franc Kristan, mizar v »Jugočeki«. V obsejnih objektih, kjer je bila nekoč tudi sokolska telovadnica, zadnje čase pa puškarna Jakoba Pošingerja, vrši lastnik g. Viktor Omerza velika adaptacijska dela za deset novih stanovanj. Ravnateljstvo tekstilnih tovarn »Jugočeki« gradi ob cesti v Kokrico, v korskem predmestju večjo krasno enonadstropno vilo. Še tekom tega leta je pričakovati, da bo v našem mestu v glavnem zadostno potrebam manjkajočih stanovanj in da bo stanovanjska kriza premagana.

* Klerikalni preganjalci so končno prišli k sapi, da izrečejo par besed v obrambo zaradi svoje politične persekucije, ki so jo izvršili nad tukajšnjim sreskim veterinarskim referentom g. Filipom Pahorjem, katerega so premetili v Ub v Srbijo. Obrambe pred očitkom političnih persekutorjev so se sploh izognili. Izgovarjajo se na »zahtevo« občin kranjskega sresa, da se vrne sedanji Pahorjev naslednik. Ali so dotične občine zahtevale, da se Pahor premesti v Srbijo in da se ga materialno ubije? Na to odgovorite persekutorji iz SLS! Sicer pa še eno o slavni poli, ki je krožila po občinah kranjskega sresa in zbirla podpise za vrnitev sedanjega referenta. Dejstvo je, da niso te zahteve inspirirale niti zbiralne akcije podpisov organizirale občine, ampak da je to izhajalo iz tabora dobro poznanih veljavok kranjske SLS. Vemo, tudi, da so se nekatere največje klerikalne občine branile podpisati in da so potem na nje pritiskali znani gospodje SLS iz Kranja in Hrastju. Tako so se rodile zahteve »večine kmetovalcev«! Kajti g. Pahor se je priključil v vsem srezu zaradi svojih številnih akcij za povzdigo živinoreje, kar »Slovenec« sam priznava v včerajšnjem odgovoru. Saj še ni dolgo tega, ko je »Slovenec« priobčil dopis iz največje tukajšnje kmetke občine, v katerem kmetje pozdravljajo nesebično in požrtvovalno delo g. Pahorja za izobrazbo v pogledu živinoreje. Taki spontani, iz vrst kmetovalcev izšli glasovi so pač bolj dostojnejši dokaz priključnosti gosпода Pahorja kakor pa okrožnica s podpisom, nad katero so sikale grožnje in pretnje uplivnih in oblastnih oseb. To resnico naj zvedo »Slovenčev« back!

Iz Trbovelj

* Zveza slovenskih vojakov bo priredila 17. t. m. ob 10. dop. pri Sv. Katarini velik travni bojevnikov iz svetovne vojne.

* Škropilni voz si je nabavila občina. Kako potreben je tak voz za Trbovlje, so pokazali minuli vroči dnevi, ko smo se navrnost dušili v prahu.

* Sokolski orkester v Trbovljah bo priredil v soboto 16. t. m. koncert z zelo pestrim sporedom.

Dopisi

ZAGORJE. Novo šolsko poslopje v Izlah. Na seji šolskega odbora za zgradbo nove osnovne šole v Izlah se je oddala naprava načrta ter nova šolska gradba ing. Josipu Trebšetu od tehniškega podjetja »Tehna« v Ljubljani. Kakor hitro bodo ti načrti potrjeni, se bodo oddala gradbena dela, tako da je upati, da bo zgradba že do jeseni pod streho ter s tem rešeno šolsko vprašanje.

Najboljši, najtrajnejši, zato najcenejši!

Leichnerjeva kopel št. 1001

je najučinkovitejšo sredstvo za izgubo debelosti in doseglo viktosti. Uspeh se pokaže že po par kopeljih. Originalne zavitke dobite v drogeriji. 6599 KANC, LJUBLJANA, Židovska ulica.

Sokol

Dkrožni sokolski zlet v Verzeju.

V nedeljo je priredilo mursko sokolsko okrožje v starodavnem narodnem in naprednem trgu Verzeju lepo slavnost: svoj letošnji okrožni zlet. Trg Verzeja sam se je za to priložnost lepo okrasil s zastavami in zelenjem. Na slavnostnem prostoru je bilo že ves dopoldan živahno vrtenje domačinov, ki so pripravljali telovadišče in šotore za razna okrepčila. To življenje je postalo že bolj pestro, ko so proti podnevu začeli prihajati od raznih strani gostje, zlasti pa, ko je prišla s kolodvora povorka Sokolov in občin. Na čelu je bil vodilni Sokol, ki je vodil povorko. Za njim so šli Sokolovi iz vseh okrožij, ki so se zbirali v Verzeju. Starostar br. Senčar je izrekel prihodno dobrodošlico, odzdravil mu je v imenu okrožja br. Baukari iz Ljutomer. Dolga povorka Sokolstva in gostov je nato korakala ob zvokih ljubiteljske godbe pod vodstvom G. Zacherla na slavnostni prostor. Popoldne je prišlo peš, na vozovih, avtobusih itd. se veliko število občanov iz Murske Sobotice, Gor. Radgona in drugih krajev Murskega polja in Prekmurja. Iz Murske Sobotice je prišlo kar tudi oddelek narodne vojske.

Ob 15. se je vršila javna telovadba, ki je pokazala, da se goji v murskem okrožju v posebnosti edinstven telovadba z vno, vestnostjo in disciplino. Že nastop moške dece (48), ki je izvajala župne vaje, je zbudil mnogo pozornosti in pohvale. Istotako moški naraščajo (24) z župnimi vajami in ženski deca (24). Člani (40) so izvajali pokrajinske vaje za zlet v Skopju s precejšnjo dovršenostjo. Pohvalo je žel tudi ženski naraščajo (20) z župnimi vajami ter moški naraščajo, ki je v dveh vrstah izvajal vaje na orodju (na drogu in skok čez mizo). Z velikim navdušenjem je bil sprejet nastop oddelka narodne vojske iz Murske Sobotice (48), ki je s hvalovredno točnostjo predvajal nekaj vaj s puško. Nastop vrste starejših članov (12), ki je izvajala vaje s palicami, je bil predmet toplga odobravanja. Nastopile so še članice (24) z mišnimi prostimi vajami, ki se bodo izvajale na zletu v Skopju, dve vrsti članov pa sta ob neprestanem zasluženem aplavzu občinstva izvajali znamenite vaje na bradli in krogi. Povdariti je treba, da ima zlasti Sokol v Murski Soboti med svojimi člani iz dilaških in obrtniških vrst nekaj izbornih telovadcev.

Ob koncu oficijelnega dela je br. dr. Farkaš iz Murske Sobotice s kratkim nagovorom izrekel nazadnje gostom toplo zahvalo, domačinom pa pozdrav na srce, naj gojijo sokolsko seme, ki je padlo z današnjim dnem na verževska tla in naj bi iz tega semena v čim najkrajšem času vzrasla nova sokolska ednica v tem prijaznem slovenskem kraju. Na njegov poziv je vse zbrano občinstvo burno aklamiralo zastopnike narodne vojske in vzklikalo kralju kot vrhovnemu pokrovitelju Sokolstva. Križevski Sokol šteje že nad 16 telovadcev iz Verzeja in iz tega kadra se bo v najkrajšem času razvila nova sokolska ednica.

Sokolska župa Maribor naznanja svojim članom, da je odobreno 50% znižanje vozne potniške vlakov za župni zlet v Mariboru dne 16. in 17. t. m. Udeleženci zleta kupijo celo vozno karto, ki velja za povratek z legitimacijo, odnosno potrditvijo udeležbe zleta. Legitimacije se bodo izdajale na zletišču. — Zletni odbor.

I. zlet sokolske župe Strossmayerjeve v Vinokovcih je nad vse uspeh. Savezno starištvostvo je poslalo kot svojega zastopnika brata podstarosta Kajzelja, vlado je na zletu zastopal minister dr. Kužendžić. Ker je kumoval zastavi vinkovskega društva Nj. Vis. kraljevič Tomislav, ga je zastopal na zletu komandant vinkovske garnizije. Zlet je prišel 2. junija z dobro uspešno telovadno akademijo v »Hrvatskem domu«, nadaljeval se je drugi dan na telovadišču, kjer se je najprej vršila prvenstvena tekma med naraščanjem župe, nato pa telovadne skušnje. Potem se je izvršilo izredno slavnostno blagoslovljenje in razvite nove sokolske zastave, ki ji je kumoval Nj. Vis. kraljevič Tomislav. Po verskih obredih katoliškega in pravoslavnega svečenika so se vršili razni prirediteljski govori, med njimi v prvi vrsti saveznega zastopnika br. Kajzelja. Omeniti moramo osobito tudi krasni patriotski govor katoliškega župnika dr. Ante Mitrovića, ki je v krasni obliki orisal naloge Sokolstva do domovine in naroda. Po slavnosti se je razvila po mestu povorka z nad 1000 člani v kroju, zelo močnimi oddelki članic, naraščajo in članstva v civilni obleki, ki so se zbrali narod iz cele Slavonije zelo navdušeno pozdravljali. — Popoldanska javna telovadba je uspešno potekala. Poleg dece iz domačega društva, 48 deklet in 48 deklet, je nastopil naraščajo iz cele župe, 156 deklet in 168 fantov, nato pa 36 članic in 182 članov z predpisanimi vajami. Tudi vse ostale točke so krasno uspele.

Poljasnilo. V poročilu o javni telovadbi Sokola I. v Ljubljani dne 3. junija je nastala majhna pomota. Godbo k prostim vajam za članice za pokrajinski zlet v Skopju je sestavil brat Veržj Svajgar, za člana pa br. Stane Vidmar in ne narobe, kakor je bilo poročano.

Udeležba češkoslovaške Sokolstva na zletu v Skopju. Glasom zadnjih vesti iz Prage poseti ekopljanski zlet iz ČOS 853 udeležnikov, med njimi 262 članic, ki nastopijo na zletu s posebnimi točkami in sicer 130 članov in 130 članic. Vse ta sokolski transport odpušča iz Prage preko Dunaja in Maribora v Skopje, po izvršenem zletu pa napravi v posameznih skupinah večje zlate po Jutni Srbiji.

Sokolski Glasnik je izšel 1. junija z bogato vsebino. V uvodniku pozivlja članke na čim številnejšo udeležbo članstva na pokrajinskem zletu v Skopju, v nadaljnjih člankih pa razmotriva br. Lhotsky iz Osijeka o razmerju med tehničkim in posrednim delom v Sokolstvu, br. Belajčić na predletni svoji misli o temi »Soko i selo«. Zelo bogata je rubrika »Slovensko Sokolstvo«.

važen je nadalje spis saveznega pravnega referenta in predsednika organizacijskega odseka br. dr. Kandareta o disciplinarnem postopanju v društvi. Ostali del lista je posvečen poročilu o sestanku sokolskih novinarjev, saveznim vestem in poročilom o delovanju društev in žup. Priporočamo!

Ljubsko-arsko Sokolstvo prijavlja za skopljanski zlet 5-člansko deputacijo, ki odputuje bržkone z češkoslovaškimi Sokoli. Tako bo zastopala na zletu tudi najmanjša sokolska grana med Slovani.

Naši onstran granic

— Že zopet izzivanje z »italijansko Dalmacijo«. — V nedeljo se je vršil v Trstu kongres združenja javnih nameščenec in so ob tej priložnosti slovesno blagoslovili zastave primorskih sekcij tega združenja. Obenem s temi zastavami pa se blagoslovili tudi zastava ki jo je tržaško društvo javnih nameščenec podarilo društvu javnih nameščenec v Zadru. Pri otvoritvi kongresa je provincialni tajnik tržaškega združenja Aladino Cioni med drugim govoril takole: »Med praproci, ki so bili pravkar blagoslovljeni in so vzplapolali v jadranskem vetru, je eden v barvah mučnice Dalmacije (odobranje), prapor društva javnih nameščenec v Zadru, ki ga mu je danes darovalo tržaško bratsko društvo. Poljubljam ta prapor (viharno odobravanje) v imenu vas vseh, tovariši, in ga izročam tovarišu Raimondiju, tajniku zadarskega društva, da ga ponese v ono italijansko mesto in poskrbi, da bo vzplapolal visoko pod nebo italijanske Dalmacije. Za njim je govoril politični tajnik tržaške fašistične provincialne federacije, inž. Cobolli, ki se je v svojem govoru tudi spominjal tega prapora in »plemenite dalmatinske zemlje, ki stoji na prvem mestu našega mišljenja«. — Vse to seveda ni izzivanje in v Beogradu se trudijo in mučijo, kako bi čim prej pripomogli do uresničenja teh italijanskih mišljenj in stremiljenj!

— Knez Schönburg-Waldenburg, čigar veleposestvo se razteza po obeh straneh Snežnika, je kakor znano, velik prijatelj Italijanov ter je vrh Snežnika podaril »pesniku-junaku« Gabrijelu D'Annunziju, ki je prejel od italijanskega kralja za svoja »junastva« blesteč naslov »Principe del Monte Nevoso« (knez Snežniški). Sedaj pa je knez Schönburg-Waldenburg, ki se seveda ne tu pa tam mudi na tem svojem posestvu, namestil za svojega generalnega prokuratorja znanega reskega bivšega irendista in sedanega fašista, profesorja Edvarda Susmela, ki kot sotrudnik reske fašistične »Vedette d'Italia« in drugih fašističnih listov stoji v prvi vrsti tistih, ki hujkajo proti našemu narodu in naši državi.

— Izseljevanje v Južno Ameriko. Ker za domačega človeka danes na Goriškem ni več kruha in brezposelnost narašča z vsakim dnem, se je v zadnjem času zlasti v goriški okolici začelo gibanje za izseljevanje. Ljudje bi odšli najraje v Severno Ameriko, toda izseljenški kontingent za Severno Ameriko izčrpa vedno remikoli, tako da za našega človeka ni mogoče dobiti dovoljenja za izselitev tja. Zato jim ne preostaja drugo, ko da se izseljujejo v Južno Ameriko, zlasti v Argentino. Tako odrine te dni 16 ljudi iz Vrtojbe v Južno Ameriko, kjer pa razmere za delavstvo tudi niso ravno najsilnejše in se le prerado zgodi, da priseljenec ostane mesece in mesece brez zaslužka in potem ohomno pisarj domov po denar, da bi se mogli vrniti v domovino.

Pred sodniki

Nepoštena nečakinja

Ančka je pri sodišču že znana, vendar je boječ sedla na zatožno klop in se plaho ozrla po resnih obrazih sodnikov, ki so imeli odločiti o njeni krivdi. Mlada je še, 24 let stara, a bila je že parkrat kaznovana zaradi tatvine. Ančka je služkinja v Radomljah. Marica letos je obiskala strica Jakoba na Pšati, s katerim se je prijazno pomenkovala in mu pri tej priložnosti odnesla 1000 dinarske bankovce.

Pred senatom je na glas ihtela in prosila, naj ji ne dajo previseke kazni, ker bo v par mesecih porodila. Priznala je, da je denar res vzela in ga nekaj porabila, a okoli 700 Din je skrila na posebno skrito mesto. Vendar je tudi ta denar prišel naposled na dan in Ančka je prosila, naj ga le izroče njenemu stricu, samo da njo izpuste. Postava pa zahteva svoje in dekle je bilo obsojeno na 3 mesece težke ječe. Ko se je sklicevala na skorajšnji porod, ji je predsednik dejal, da bo tedaj pač morala iti v bolnico. Ančka je razžaljena zažugala, da bo s sodišče imela na vesti njeno življenje, če si ona kaj naredi; prav kakor da bi bili sodniki krivi, da je zašla na kriva pota.

Razprava o vltomu v tovarne vagone

Poročali smo svoj čas o vltomu, ki je bil dne 2. laja zvečer izvršen v tovarne vagone na postaji Laze. Kot osumljenec so bili aretirani delavci Jože Loboda, Jakob Levičnik in Ivan Mahkovec ter oddani v preiskovalni zapor v Ljubljani. Dne 5. t. m. se je pred ljubljanskim kazenskim senatom vršila razprava in je bil samo Ivan Mahkovec obsojen na 4 mesece težke ječe. dočim sta bila Jože Loboda in Jakob Levičnik zaradi pomanjkanja dokazov popolnoma oproščena in takoj izpuščena na prosto.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 12. junija 1928.

Višina barometra 308.8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Vel. vetra v m/s	Smerni vetra in brzina v metrih	Oblačn. 0-10	Padavine
Opazovanja							
Ljubljana ..	8.	66.6	14	88	NE 2	10	
Maribor		67.3	14	99	NW 2	10	
Zagreb		76.7	19	58	N 8	7	
Beograd		76.2	21	71	W 3	7	
Sarajevo		63.4	19	56	WSW 2	9	
Skopje		61.2	23	54	mimo	0	
Dubrovnik ..		75.3	28	58	W 4	0	
Split	7.	60.9	24	53	N 2	1	

Solnce vzhaja ob 4.13, zahaja ob 19.47, luna vzhaja ob 1.10, zahaja ob 13.6. Danes je bila v Ljubljani temperatura 23.0 C najvišja, 14.0 C najnižja.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Večinoma jasno, temperatura se bo dvignila.

Tržaška vremenska napoved za sredo: Zmerni vetrovi z vzhoda - severozhoda, nebo večinoma jasno; temperatura od 17 do 25 stopinj. Morje razburkano.

Za regeneracijo našega perotinarstva

II.

Oplemenjevanje in zboljšanje našega perotinarstva se mora izvršiti temeljito in s pomočjo dobre organizacije in propagande. Za izvajanje te naloge je pozvana država s svojim strokovnim aparatom, z intenzivnim in odgovornim delom, z dobro organizacijo ter z izdatnimi dotacijami. Vse to pa se ima vršiti v sodelovanju s kmetovalci in izvozniki perutnine in jaje Kmetovalci v naši državi morajo priti do prepričanja, da je zboljšanje našega perotinarstva le njim v korist. Potrebno je, da se v posameznih oblasteh ustanovi potrebno število modernih perotinarstev postaj, ki naj bi bile priključene posameznim kmetijskim skupinam, kakor n. pr. v St. Jurju, Mariboru, Križevcih, Petrinah itd., ker imajo te šole že strokovno osebje in potrebne zgradbe. Glavna naloga teh perotinarstev postaj bi bila, da vzgojijo potom selekcije dobro štajersko pasmo. Pri posameznih oblasteh naj bi bili nastavljeni posebni perotinarstveni strokovnjaki, ki bi vodili vso organizacijo. Razširjenje nove pasme naj bi se izvršilo na ta način, da se boljšim in inteligentnim gospodarjem v provinci da po dve kokoši in petelin brezplačno proti reverzu, v katerem se določeni obvezuje, da bo držal to pasmo ter jaja zamenjal, oziroma prodajal postajam. Ta način uvajanja čistokrvne pasme se je več let vodil v mariborski oblasti, in sicer z dobrim uspehom, tako da imamo v mariborski oblasti več čistokrvnih centrov štajerske kokoši. Da je štajerska kokoš najboljša za naše razmere, dokazuje dejstvo, da so že druge oblasti pričele nakupovati te kokoši za vzgajanje in oplemenjevanje in se je ta pasma že pričela širiti proti jugu naše kraljevine.

Da se zainteresirajo za to stvar seljaki v vsej naši državi, bi bilo potrebno obdelati vprašanje in bruharji, ki bi se brezplačno delile med narod; vsako leto bi se morale vršiti razstave perutnine, ki bi pokazale kmetu uspeh dela. Pri propagandnem delu bi morali pomagati sreski ekonomski strokovni pouk bi bilo potrebno poslati posamezne ekonomice v strokovne šole v Nemčiji in Francijo. Ti bi kasneje vodili propagando med narodom. Vso potrebno organizacijo naj bi država prepustila oblastem, katere bi morale primerno subvencionirati.

Izvoz jaje iz naše države v zadnjem času stalno in znatno pada, ne samo kvantitativno, temveč tudi kvalitativno, kar neugodno vpliva na našo trgovsko bilanco. Grozi tudi nevarnost, da deloma ali popolnoma izgubimo inozemska tržišča. Danska, Francija, Belgija in Nizozemska so še pred vojno uvažale velike količine jaje iz drugih držav; danes pa že v velikih količinah izvažajo ta artikel. Tudi Nemčija je dobro pojmovala važnost perotinarstva ter je preteklo leto v ta namen vtrnila 25 milijonov mark (340 milijonov Din). Če naša država ne bo pravočasno posegla vmes, bo naš izvoz jaje nazadnje na minimum, kar bo predvsem škodljivo producentom samim, t. j. seljakom. Nikakor se ne sme prepovedati izvoz živih ali zaklanih kokoši in petelinov ter piščancev niti v dobri, ko se narijo, ker bi to povzročilo še nadaljnje nazadovanje izvoza in bi izgubili še preostala inozemska tržišča. Potrebno bi bilo tudi, da se znižajo prevozne tarife za jaja in perutnino, ki se danes računajo po klasi II. Prenesli bi se morale v tarifno klaso A, ker po dosedanj klasi izvoz v inozemstvo v mnogih primerih ne konvenira. Za pospeševanje te panoge kmetistva naj bi se v sporazumu z našimi strokovnjaki in izvozniki izdelal poseben pravilnik.

— Viceguverner newyorške Federal Reserve Bank v Beogradu. Predvčerajšnjim je prišel iz Pariza v Beograd gosp. Harrison, viceguverner newyorške Federal Reserve Bank, najvplivnejše novotične banke na svetu. Gosp. viceguverner je v spremstvu svojega sekretarja posetil Narodno banko, kjer ga je v odsotnosti gosp. Srečkovića sprejel viceguverner gosp. Bailoni. Z njim so konferirali poleg gosp. Bajlonija tudi bivši guverner gosp. Protič in generalni direktor gosp. Dragoljub Novaković. Narodna banka sicer zatrjuje, da je obisk viceguvernerja gosp. Harrisona samo informativnega značaja, vendar je verjetno, da je njegov obisk v zvezi s prizadevanjem velikih novotičnih bank za čim ožje sodelovanje novotičnih bank in z ureditvijo našega valutnega vprašanja.

— Poset naših znanstvenikov in privrednikov v Nemčiji. Predvčerajšnjim je na povabilo monakovske akademije znanosti odputovalo na znanstveno ekskurzijo v Nemčijo 15 naših znanstvenikov in privrednikov pod vodstvom prof. dr. Radonića. Namen potovanja je, gospodarsko, kulturno in znanstveno zblizanje med obema državama. Iz Ljubljane so se udeležili ekskurzije univ. prof. dr. Pitamic, univ. prof. dr. Vidmar in tajnik Zbornice za TOJ gosp. Ivan Mohorič. V posameznih mestih Nemčije bodo člani ekskurzije držali predavanja o kulturnem in gospodarskem zblizanju med obema državama. Prof. dr. Pitamic bo imel v Kölnu predavanje o naši ustavi, gosp. Mohorič pa v Drazdanih o razmerju jugoslovskega gospodarstva do inozemstva. Številni nemški dnevniki bodo ob priliki ekskurzije objavili članke o Jugoslaviji. »Kölnische Zeitung« npravi, da je čast jugoslovskega gostom celo posebno slavnostno število. V jeseni nameravajo nemški znanstveniki in privredniki vrniti obisk in obiskati našo državo.

— Nadaljnje naraščanje pasivnosti naše zunanje trgovine s Češkoslovaško. Po češkoslovaški trgovinski statistiki je bila tudi v maju naša trgovinska bilanca s Češkoslovaško zelo neugodna. V tem mesecu smo izvozili le za 24.4 milijona Kč (v maju 1927 45), uvozili pa za 63.4 milijona Kč (63.1), tako da znaša pasivnost za ta mesec 39 milijonov Kč (18.1). V prvih petih mesecih t. l. smo izvozili v Češkoslovaško za 177.4, uvozili pa za 357.7 milijona Din, tako da znaša pasivnost samo za to razdobje 180.3 milijona Kč ali 804 milijonov Din.

— Razširjenje našega pomorskega prometa s inozemstvom. Kakor smo že svoječasno poročali, je Atlantska plovidba Ivo Račić sklenila uvesti redno linijo za tovarni promet med našimi lukami in Južno Ameriko. Kakor sedaj poročajo, bo družba že prihodnji meseci pričela službo na tej progi s tremi do štirimis parniki od 6 do 8000 ton. Ti parniki bodo pri odhodu pristali na Sušaku, Šibeniku, Splitu in Dubrovniku. — Poro-

Gospodarstvo

plovna družba Oceanija je te dni povečala svoj ladijski park z nakupom novega modernega parnika od 5000 ton, ki bo krščen na ime »Vila« in bo vozil na progi med našimi lukami in Kanarskimi otoki. Parnik te družbe, ki je dosedaj opravljal to službo, bo v bodoče vozil na novi redni liniji med našimi lukami in najvažnejšimi lukami severnega dela Afrike (Maroko), kar je zlasti važno za naš izvoz lesa, ki se v zadnjem času močno razvija v severozapadni del Afrike.

— Za ureditev odnosov med državo in privatnimi dobavitelji. Kakor poročajo iz Beograda, se Centrala industrijskih korporacij že daje časa peča z vprašanjem ureditve sporov med državo in privatnimi dobavitelji. Za take spore naj bi se po predlogu Centralne ustanovilo posebno sodišče, katerega razsodbe bi morale biti izvršne. Država že leta in leta zaostaja s plačili za privatne dobave. Tako se zatrjuje, da je eno samo ministrstvo dolžno privatnikom 350 milijonov Din. Centrala industrijskih korporacij sedaj zbira od posameznih industrijskih podjetij podatke o višini s strani države dolžnih vsot ter bo nato podzela pri pristojnih ministrstvih korake, da se preneha s to prakso.

— Zrebanje obiljnih lokalnih železnice. Dne 1. t. m. se je vršilo redno zrebanje 4% prioritetnih obveznic Dolenjske železnice iz leta 1892, ter so bile izrebane naslednje številke: 25, 713, 185, 364, 89, 1236, 1305, 188, 24, 183, 929, 956 in 517. Obveznice teh številk bo vnovčevala Kranjska hranilnica v Ljubljani iz 1. decembra t. l. — Istega dne se je vršilo tudi zrebanje prioritetnih obveznic Lokalne železnice Kranj-Trzin, ter so bile izrebane naslednje številke: za leto 1920, 312, za l. 1921, 14 in 184 ter za leto 1922, 363 in 234. Izrebane obveznice bo vnovčevala Kranjska hranilnica v Ljubljani. Kuponi za leta 1912./II., 1920., 1921. in 1922. se bodo vnovčevali pri istem zavodu do 31. maja 1929. Zrebanje za poznejša leta kakor tudi vnovčevanje izrebranih obveznic in kuponov se izvede, ko bo izvršen obračun z upravo državnih železnice.

— Konkurz je razglašen o imovini Alojzija Pungertiča, trgovca z mešanim blagom v Skočjanu (prvi zbor unnikov pri okrožnem sodišču v Novem mestu 25. t. m., oglašitveni rok do 31. julija, ugotovljeni narok 6. avgusta).

Berze

12. junija.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično živahen. Tetaj devize na Trst je popustil od 298.28 na 297.5, tečaj ostalih deviz so ostali v glavnem nespremenjeni. Potrebo v devizah na Trst in Newyork je krila privatna ponudba, ostalo potrebo pa Narodna banka.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda glede na ugodnejše vesti o zaključenju inozemskega posojila okrepila za 2-3 točke. Pri serdnjem prometu se je promptna trgovača po 447 — 449, kasa po 448.5, za julij po 454.5 — 456 in za december po 470 — 472. Investicijsko je bilo zaključeno po 92. V bančnih vrednotah je bil promet srednji. Prastrediona je po naglem naraščanju zadnjih dni popustila ter se je trgovala po 981, 975 in 970; Srpska pa je bila pri prvst tendenci zaključena po 142 do 145. V ostalem so se trgovale Hipotekarna po 59.5, Jugobanka po 87 in za december po 93. V industrijskih vrednotah je bila tendenca prijaznejša. Zaključki so bili v Gutmannu po 210, v Slaveksu po 115, v Slavoniji po 12 in v Isisu po 30.5 — 31.5. Dubrovačka je pri prvst tendenci notirala 475 — 490.

Devize in valute. Ljubljana. Amsterdam 0 — 22935, Berlin 13.57 — 13.60 (13.585), Bruselj 0 — 7.988, Budimpešta 0 — 9.9215, Curih 1093.5 do 1096.5 (1095), Dunaj 7.983 — 8.013 (7.988), London 277.07 — 277.87 (277.47), Newyork 56.73 — 56.93 (56.83), Pariz 0 — 223.5, Praga 168.1 — 168.9 (168.5), Trst 297.5 — 299.5 (298.5).

Zagreb. Amsterdam 22.905 — 22.965, Dunaj 7.983 — 8.013, Berlin 13.57 — 13.60, Budimpešta 9.9065 — 9.9365, Milan 297.75 do 299.75, London 277.07 — 277.87, Newyork 56.72 — 56.92, Pariz 222.65 — 224.65, Praga 168.1 — 168.9, Curih 1093.5 — 1096.5; dolar 56.2 — 56.4.

Dunaj. Beograd 12.50 — 12.44, Berlin 169.56 — 170.06, London 34.65875 — 34.75875, Newyork 709.75 — 712.25, Milan 37.33 do 37.43, Pariz 27.9275 — 28.0275, Praga 21.02625 do 21.0625, Curih 136.76 — 137.26.

Curih. Beograd 9.1325, Berlin 124.08, Newyork 519.05, London 25.33625, Pariz 20.415, Pariz 27.285, Praga 15.38, Budimpešta 90.585, Bukarešta 3.165, Sofija 3.745, Varšava 58.175, Dunaj 73.

Trst. Beograd 33.35 — 33.65, Dunaj 264.75 do 270.75, Praga 56.25 — 56.55, Pariz 74.7 do 75, London 92.8 — 93, Newyork 18.98 do 19.04, Curih 365.75 — 367.75; dinarji 33.35 do 33.85.

Elekti. Ljubljana. Investicijsko 91.75 — 0, Celiška 158 — 0, Ljubljanska kreditna 128 — 0, Prastrediona 990 — 0, Kreditni zavod 165 do 175, Veveče 105 — 0, Kranjska industrijska 300 — 0, Ruše 280 — 300, Stavbna 56 — 0, Sešir 105 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 449 — 450, kasa 449 — 450, za julij 455.5 do 456.5, za december 471 — 472, investicijsko 92 — 92.5, agrarne 56 — 57; bančne vrednote: Kreditna 85 — 0, Hipo 59.5 — 61, Jugro 87 — 88, za december 93 — 93.5, Narodna 6750 — 7000, Prastrediona 970 — 975, Srpska 143 — 145, Ljubljanska kreditna 126 — 130; industrijske vrednote: Narodna šumska 25 — 29, Našička 1850 — 2000, Gutmann 210 — 220, Slaveks 112 — 115, Slavonija 12 — 12.5, Danica 148 — 0, Drava 382.5 do 385, Sečerana Osijek 500 — 510, Tvrnica vagonov 100 — 105, Union Osijek 230 — 0, Isis 30.5 — 31, Dubrovačka 475 do 490, Trbovlje 480 — 500.

Beograd. Vojna škoda 449 — 449.5, investicijsko 91.5 — 92, agrarne 57 — 58.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (12. t. m.) Les: Tendence zvrsta. Zaključena sta bila 2 vagona, in sicer 1 vagon orehovitih plohov, 25-68 cm debeline, fec vagon meja po 1075 in 1 vagon deka, smreka - jelka, 24 mm, IIL, fec vagon meja po 450. Deželni prireditelji: Tendence za žito nespremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona pšenice. Cena moki je nekoliko popustila. Nudi se pšenica (78/79 kg 2 %, mlevska tarifa, slov. postaja, plač 30 dni): baška, promptna po 297.5 — 400, baška, nova, uzatno blago, brez doplačila, za julij po 340—345. Ove:

baški, zdrav, rešetan po 805 — 810; turšičica (slov. postaja, navadna tarifa, plač 30 dni): baška, promptna po 337.5 — 340; moka: »Og«, lico Ljubljana, plač po prejemu po 530 — 535.

Novosadska blagovna borza (12. t. m.) Tendence mirna. Promet: 6 vagonov pšenice, 1 vagon ovs, 22 vagonov turščice, 3 vagonce moke in 5 vagonov otrobov. Pšenica: baška, 77/78 kg 347.5 — 350; baška, 78/79 kg 350 — 352.5; gornjebanaška, 78/79 kg 345 — 347.5. Ove: baški in sremški 260 — 265. Turščica: baška in sremška 287.5 — 292.5; banaška 285 — 287.5. Moka: baška »Og« in »Ogg« 470 — 480; »C2« 457.5 — 467.5; »C5« 440 — 450; »C6« 420 do 430; »C7« 350 — 360. Otrobi: baški in sremški v jutastih vrečah 215 — 220.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (11. t. m.) V skladu z zboljšanjem ameriških notacij in budimpeštanskih terminkskih tečajev je bila tendenca na dunajski borzi prijaznejša, vendar se promet ni bistveno povečal. V pšenici in rži je razpoložnejše črtstejše. Zaradi rastajočih cen živini in mesu te zopet veljiko povpraševanje po turščici. Zaradi pomanjkanja blaga zahtevajo ponudniki višje cene. Uradno notirajo vključno blagovnoprometnih davek brez carine: pšenica: domača 42.25—43.25, madžarska Tias 47.25 — 47.75; rž: marchfeldska 41.25 do 41.5; ove: domači 37 — 37.25.

Dun

Iz življenja in sveta

Norvežani in Rusi rešujejo Italijane

Kdo je bil v Nobilovi gondoli »Italia« in kdo je bil v drugem delu ponesrečenega zrakoplova. — Radio in rešilna oprema ter cvet ekspedicije pri generalu; ostali prepuščeni vetrovom in usodi

Odkar je prišla prva verodostojna vest, da je »Italia« ponesrečila in da posadka deloma še živi, so se začela mrzlična dela za rešitev teh, ki so še živi. Reševalna dela pa so silno težavna in riskantna. Nobile se nahaja s svojo gondolo na plavajoči ledeni gori, ki jo morski tok nese čedalje hitejše naprej. Patrulja treh mož, katere je poslal na pot, da bi prišla do človeških bivaljš, se ni vrnila. O ostali sedmorici, katero je zrakoplov odnesel s seboj, pa ni duha ne sluha.

V teh težkih urah so priskočili posredni ekspediciji na pomoč v prvi vrsti Norvežani in Rusi. Kapitan Rijkser Larsen je sporočil norveškemu vojnemu ministru, da je treba žrtvovati vse, da se ponesrečenci spravijo na varno. S poveljnikom »Città di Milano« se je sporazumel, da pošlje kot avantgardo rešilne ekspedicije najmočnejšega ruskega lomilca ledu, ki bo skušal priti Nobilu v najbližjo bližino. To se bo zgodilo takoj, ko bo mobilizacija reševalcev izvršena.

Nihče pa ne taji, da bo izredno težavno doseči in rešiti Nobila in njegove ljudi. Posebno težko si bo v tem položaju pomagalo letalo. Nemogoče je namreč, da bi aeroplan pristal na ledeniku, s katerim sledi Nobilov ostanek ekspedicije volji morskemu toka. Kvečjemu bo torej mogoče vreči z aeroplana Nobilu nekaj živil, kajti ta so mu malone pošla, v kolikor je bil sploh založen z njimi.

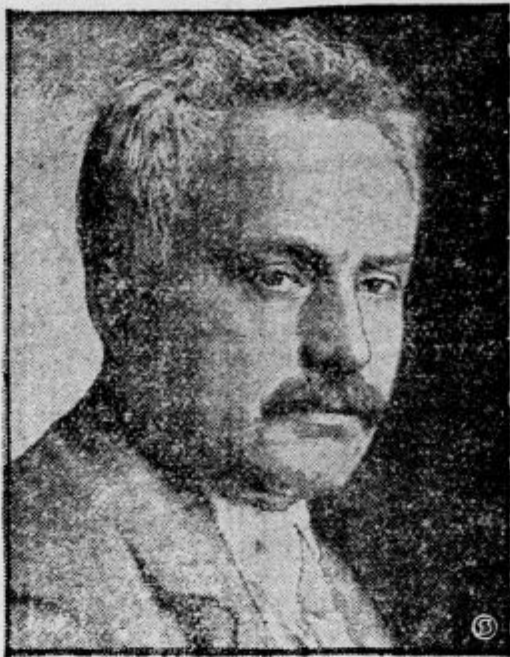
Otok Foyn, katerega lego označuje Nobilova pozicija na ledu, pripada

veliki otočni skupini Spitzbergov in leži na severu skandinavskega rta pri Hammerfestu. Severovzhodna zemlja je neobljudena dežela, pokrita z ledom in okrog in okrog zamrznjena. Zato je pač mogoče dospeti od tod na otok Foyn na saneh s pasjo priprago.

Kakor smo že poročali, so tvorili Nobilovo posadko na usodopolnem poletu poleg generala Nobila trije mornariški častniki: Mariano Zappi in Viglieri; inženjerja Cecone in Trojani; strojnik Arduino; mornarji Pomella, Caratti in Cioca, trije učenjaki: Italijan Pontemolli, Šved Malmgren in Čeh Behounek; radio »legrafista« Biagi in Alessandrini ter dopisnik »Pola d' Italia« Ugo Lago. Nobile je obdržal pri sebi v gondoli osobe, s katerimi si je najlažje pomagali: enega inženjerja, italijanskega učenjaka in oba radiotelegrafista, dalje vse tri navigacijske častnike; učenjaka Šveda in Čeha, enega tehnika, tri mornarje ter poročevalca Laga pa je prepustil samim sebi. Te je odnesla razbita »Italia« naprej...

Iz dosedanjih radiogramov je razvidno, da ima Nobile pri sebi pet mož in da potrebuje v prvi vrsti zdravila in obuvale. Hrane ima še za kakih 15 dni. Nobile je imel v svoji gondoli vso rešilno opremo, rezervni radio-aparat in kar je še bilo nujnega za pristanek. Kako je bila preskrbljena s podobnimi predmeti ostala sedmorica, se bo izvedelo, kadar se bo javila, če je sploh kdo iz med teh ljudi še pri življenju.

krvno preiskavo. Ta je bila zanjo porazna. Dognalo se je, da je dete sin služkinje, ne pa lekarnarjeve žene, narkar je sodišče prisodilo otroka pravi materi, lekarničarki pa je dalo zapreti, ker je ponaredila listine in izdajala tuje otroka za svoje lastno dete.

Wilhelm Karl Severing

je Vestfalec in šteje danes 53 let. Izučil se je za ključavničarja, potem je bil poslovodja socialistične zveze nemških kovinarjev, nato urednik in končno član državnega zbora. Leto dni je bil državni komisar za Porenje, od 1. 1920 s kratkim predsedkom pruski notranji minister. Sedaj postane po vsej priliki notranji minister vse nemške republike.

Hermann Müller-Franken

bo najbrže novi nemški državni kancelar. Šteje danes 52 let in je bil rojen v Mannheimu. Prvotno je bil za trgovca in je postal potem novinar. L. 1906. je postal član socialnodemokratskega strankinega vodstva in je zastopal to stranko od 1. 1916. tudi kot poslanec v državnem zboru. L. 1920. je bil za krajši čas državni kancelar.

Zver v človeški podobi

19 letnik — trikratni morilec

V Kromerizu ob Dunavu se je začel senzacionalen proces proti 19letnemu Janezu Souradi iz Blabinje v Bosni, ki je obtožen težkih zločinov večkratnega posilstva in trikratnega umora.

Obtoženec je sin žandarja, ki je služboval prej v Bosni, sedaj pa je vratar pri neki tvrdki na Češkoslovaškem. Fant je imel slabo vzgojo. Že leta 1927. je zagrešil prvi zločin javnega posilstva. Napadel je neko 17letno dekle na samotni poti čez njive, kjer ni bilo v bližini nobenega človeka. Prijeli so ga in obsojen je bil na večmesečno ječo. Tudi v poboljševalnici je bil, seveda brez uspeha. Komaj pa je odsedel svojo kazen, že je izvršil vlom, ki ga je vnovič spravil v ječo.

Lani 23. julija je prišel profos Karel Hermann k Souradi v celico in ga je pozval naj mu sledi, da bo pospravil pisarno. Fant mu je res sledil, ko pa je prišel v sobo, kjer je sedel pri desnarju upravitelj zaporov, je snel po-

nikljano kljuko za obleko s stene, napadel uradnika od zadaj in ga toliko časa bil po glavi, da je omedlel. Nato je pograbil denar in hotel zbežati.

Prisedši na hodnik iečarjevega stanovanja, je trčil na Hermannovo ženo. Ta ga je vprašala, kje je njen mož. Razbojnik ji ni dal odgovora in je skušal ubežati. Ko pa je videl, da je Hermanova odprla okno in začela vpiti na pomoč, je pograbil nož, prisilil ženo, da se je umaknila v klet in jo je tam ubil s sekuro. Šestkrat je zamahnil po njeni glavi.

Toda krvi mu še ni bilo dovolj. Štiriletni sinček njegove druge žrtve, ki je slišal, da je mati kričala, je pritekel v klet, da bi videl, kaj se godi. Tudi nad njim se je znesla zverina. Sourada ga je pobil z dvema udarcema do smrti. Nato se je zločinec hotel oddaljiti, a ker je mora, mimo stanovanja svojih žrtev in je videl, da v kuhinji plače 7 mesecev star dojenček, ki bi utegnil s plakanjem priklicati ljudi, je zadavil še tega.

Po tem činu je delinkvent še enkrat udaril onemoglega iečarja po glavi in vzel iz njegove privatne listnice bankovec za 100 šilingov. Ker se je med tem znočilo, jo je odkuril v noč skozi gozdove. Še prej pa se je napil v iečarjevi kuhinji mleka in se je najedel žemelj.

Nekaj dni se je potikal po polju, kjer je posilil še dve deklici. Z eno je postopal tako brutalno, da so jo morali pozneje operirati. Obema je grozil z nožem in ju je hotel zaklati. Na meji Češkoslovaške so divjaka ujeli in ga izročili avstrijskim oblastem.

V Avstriji so morila zaprli, ker pa ni bilo prostora, da bi ga imeli pod ključem samega, so ga pridružili nekemu drugemu možu. Tega je Sourada neki dan tako naklestil, da mu je zlo mil ključnico.

Sourada stoji pred sodniki vkovan v verige in ima privezano desno roko k levi nogi. Sodna dvorana, v kateri se vrši obravnava, je natlačeno polna in ljudje se tepejo za vstopnice bolj kakor za milijonski dobiček v loteriji. Proces bo trajal več dni. O rezultatu bomo poročali.

Viljemova garderoba

V intervjuju z nekim ameriškim žurnalstom se je izrazil Viljem zelo zaničljivo o demokraciji in je povedal tudi vzrok svojega zaničevanja:

«Ko je množica naskočila mojo palačo, so vzeli vse moje obleke in jih uničili. Vaški krojač v Doornu mi je moral napraviti novo civilno obleko.»

Znano je, da je obsegala garderoba bivšega nemškega monarha na stotine oblek. Najboljši del svojih »duševnih sil« je vlagal skozi desetletja v izpopolnjevanje te garderobe. Res je bilo škoda, da so to »življensko delo« uničili. A neki nemški list vprašuje: Zakaj ni Viljem vsaj svojega oblačilnega zaklada, če že ne nemške države, branil do poslednjega diha? — Tudi na to vpra-

Skoraj vsaki glavobol se lahko odstrani, istotako migrena. Vzemite

Pyramidon
Tablete

In v najkrajšem času Vam prinesejo olajšanje.

Pristne samo v originalnem zavoju „Mebler-Ludwig“.

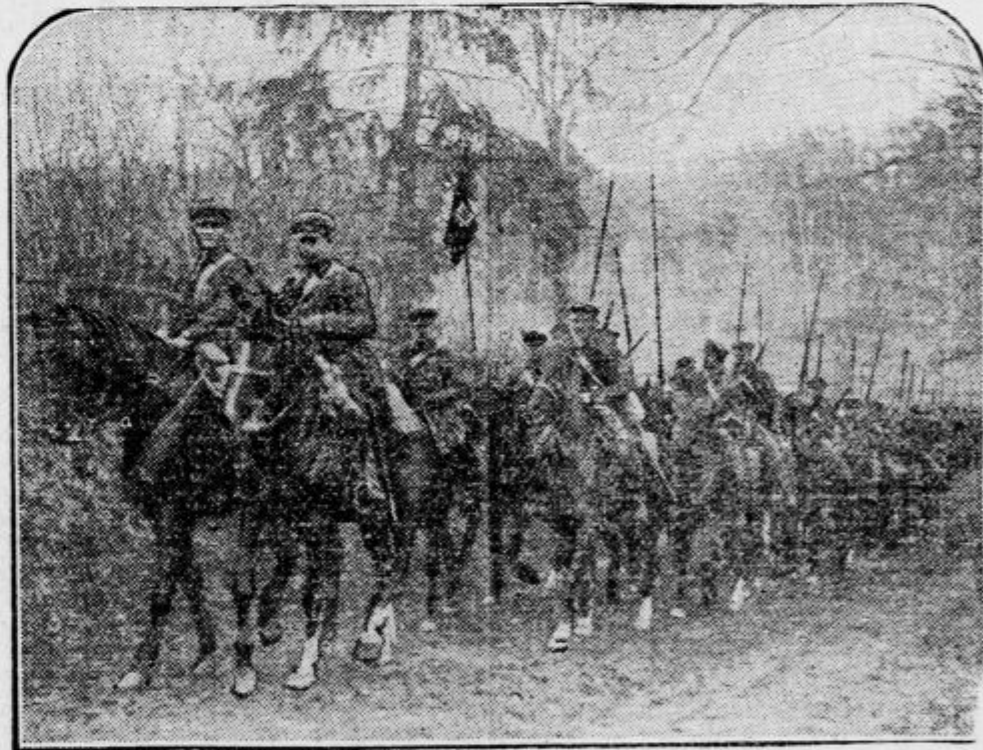
Šanje je kajzer indirektno odgovoril, ko je dejal ameriškem žurnalistu: »Moj bratranec, car Nikolaj in jaz sva bila preveč — humana.«

Harakiri 19 letnega Dunajčana

Kovaški pomočnik Jožef Volkman z Dunaja je v marcu lanskega leta zapadel težki duševni depresiji, tako da so ga končno spravili v norišnico. Prišel je v paviljon, kamor spravljajo lažje slučaje, ker je bil drugače miren in je zdravnikom vedno izjavljal, da se počuti dobro. Nekega dne, v nadzorovanem trenutku, pa si je potisnil namizni nož v trebuh in se strašno ranil. Le z največjo težavo so mu rešili življenje. Pred kratkim je prišel zdrav domov in je tožil zavod za bolečinsko odškodnino, češ da se je zgodil tisti slučaj z nožem samo zaradi tega, ker ga niso dovolj nadzirali. O stvari se vrši sedaj razprava.

Prvi umetni otoki

Iz Newyorka poročajo, da je ameriški konzorcij za umetne letalske otoke že pričel z delom. Zgradil jih bo sedem in prvi bo kmalu dovršen. Posamezne dele bodo prepeljali s parniki na določeno mesto, kjer jih bodo montirali. Otok bo oddaljen 200 milj od Newyorka in upajo, da bo služil prometu še letos.

Sovjetska kavaleriја na pohodu k vojašnim vežbam.

Tragedija materinstva

Podvrženo dete.

V budimpeštanski družbi se te dni razpravlja o senzacionalnem slučaju, ki je precej nenavaden po svojem vzroku, a tudi po svojih posledicah.

Zena lekarnarja Ludvika Erdösa je pred tremi meseci porodila v bolnišnici. Dete je prišlo na svet mrtvo. Ko je mati doznala za resnico, je hotela možu, ki si je zelo želel otrok, prikriti dejansko stanje in se je pogodila z neko služkinjo, ki je rodila v bolnišnici isti dan, kakor ona, da ji odkupi živga in zdravga novorojenega sinčka. Pačala ji je v ta namen precej visoko odkupnino.

Prebolevska običajne bolečine je otročnica ostavila bolnico in se odpravila domov — seveda s kupljenim otrokom. Mož je bil »sinu« zelo vesel in ni prav nič dvomil, da je njegov pravi sin. Mo-

goče bi tega tudi nikoli ne bil izvedel, da se ni nekega dne v pravi materi vzbudil čut materinstva. Služkinja je prišla k gospe lekarnarjevi ter zahtevala od nje, naj ji vrne otroka. Zopet je bila lekarnarjeva žena pripravljena plačati nekaj denarja, da se stvar potlači. Toda služkinja je bila trdovratna. Zahtevala ni denarja, ampak otroka in v tej zahtevi tiči kal tragedije.

Lekarnar je izvedel, da ga je žena ogoljufala. Vložil je proti njej tožbo, v kateri je zahteval, da se zakon loči. Posebno se mu je zamerilo, da je mati krstila otroka na njegovo ime in mu dala njegov priimek, čeprav sin ni bil njegov in da je tudi že dvignila na to ime rojstni in krstni list.

Še strašnejši prizori so se odigravali pred sodiščem. Tam je lekarnarjeva žena tajila, da bi bil otrok sin služkinje in je šla celo tako daleč, da je pristala na

J. J.:

Svoboda

Ko sem bil še čisto majhen, je nekega zimskega dne priletel ptič na naše okno. Ker smo imeli zaradi mraza dvojna okna in je bilo eno steklo razbito, je priletel med steni zamrznih stekel in obstal.

Ne vem, kateri ptič je bil. Tedaj smo otroci imenovali »ptico« vse, kar je bilo manjše od kokoši, le piščance smo ločili od njih. Čepel je v oknu ves premražen in se ni ganil; perje je razkošatilo in se je tresel.

Otroci smo mu odprli okno. Zaradi družinskega reda nismo smeli loviti ptic; še če je maček prinesel katero domov, misleč, da bo zato pohvaljen, je bil kaznovan. Vendar smo imeli piščare radi in naše največje veselje bi bilo, imeti v svoji bližini živo ptico, da bi se jo do sita nagledali in dotaknili.

Ta želja se nam je zdaj izpolnila. Zaglasi smo glasen krik veselja in opozorili vse na radostni dogodek. Ptič pa je trepetal, stiskal se k steklu, kakor da se boji desetih dvojic oči, ki so zrle vanj, in pomilujočih besed, ki so spremljale pogled.

»Nesimo ga na peč!«

Ne, tega nam niso dali. Vedeli so, da bi ptič takoj poginil, če bi ga nesli na gorko.

»V cunje ga zavijemo.«

Hoteli smo mu na vsak način postreči in mu pomagati. Ne, tudi tega ne. »Zadušil bi ga.«

Prijeli smo ga in smo ga postavili na klop ter zaprli okno. Kako krčevito je iztegnil noge in mlo pogledal! Na klopi si je iznova stisnil v kot in jel oprezati s strani, kakor da sluti zahrbtno misel v naših očeh in se boji smrti.

Tisti dan otroci nismo utegnili jesti. Neprestano smo opazovali plaho, premirno žival. Nanosili smo mu vseh mogočih poslastkov, od zrnja do sladkorja. Mačka smo spodili iz izbe, ker se je sumljivo plazil okoli malega gosta. Ptič pa se ni dotaknil jedi, trmoglavo se je tiščal v kot in nas gledal po strani. Perje ni bilo več namršeno, tudi trepetal ni več, razen kadar je segla po njem človeška roka.

Oddaljili smo se in ga opazovali s peči. Ko se je razgledal in ni videl nikogar blizu sebe, se je počasi premaknil. Pogledal je na klop in pisknil po živcu. Nato se je premislil, si pogladil perje in skočil na mizo.

Poiskal je vzleteti in spoznal, da so mu premirni udje spet oživeli. Skozi zamrzla okna je sijala belina sneženega januarskega dne. V to belino je zrl nekaj trenutkov in se je njegovo telo zganilo, kakor da ga vabi godba burje, ki je nihala skozi del razbitega okna.

Vzdignil se je in se zaletel v okno. S šibkim zaletom je udaril v steklo,

zdrsnil navzdol in zopet sedel na mizo. Misliji smo, da bo odnehal; šele tedaj se je z vso silo poridilo v njem hrepenenje po svobodi. Zaletel se je iznova, tako obupno, da je pal na okno.

»Ubil se bo!«

Otroci smo strme gledali to početje in ga nismo razumeli... Zunaj je bil sneg in mraz, v izbi pa je bilo toplo in hrane smo mu bili natrosili na klop. Mehka roka ga je pobožala. On pa je preziral vse to in je silil skozi ledena stekla. Nič več ni vedel, da sta zunaj mraz in sneg, ki se je bil pred njima zaletel v zavetje, vedel je samo: zunaj je svoboda! V sijaj dne, v prostranstvo neba ga je mikalo. In če je zunaj smrt, svoboda je. Boljša je smrt v svobodi od življenja v robstvu in ječi.

Vzdignil se je v tretje in treščil v steklo s tolikšno silo, da bi se bil kmalu ubil. Ob kljuni je krvavel. Očividno ni mogel več presoditi, ali je mogoče uteči ali ne; v svetlobo je hotel — steno je hotel prebiti... Ko se je spet pripravil na zalet, smo mu odprli okno. Burja in sneg sta udarila v izbo. In kakor da mu je planila nasproti posebna svoboda, se je pogreznil vanjo. Videli smo ga, kako je izginil v vetru, in ga nismo uzrli več. Tiho smo žalovali za njim...

★

Neokusni Napolitanec

Franc Lehár je zložil novo opereto, »Carevica«, ki so jo izvajali te dni prvič na Dunaju. Kritika pravi, da le stvar brez repa in glave, kakršne so pač današnje dunajske operete. Imela na bo še nekaj političnih posledic, ker se čutijo Italiji hudo prizadeti zaradi figure nekoga Napolitanca, ki nastopa v 3. dejanju. Ves laški tisk protestira, češ, da je figura neokusna in da žali narodni čut laškega ljudstva. Že pri premijeri so se poročevalci italijanskih listov demonstrativno odstranili iz gledališča in kakor je slišati bo nastopilo samo italijansko poslanstvo na Dunaju, da bi spornega Napolitanca črtali iz teksta, tem bolj ker nima nobene zveze z dejanjem in »služi« samo za to, da napravi nekaj slabih dvotipov zaradi večjega efekta pri publiki.

Važni novi kemični izumi! „John Bull“ bencinske tablete

za avtomobile, motorna kolesa, bencinske motorje. — Prednosti: Na bencinu se prištedi 25–30 % (na 5 l bencina 1 tableta), svečke ostanejo brez saj, stene cilindrov čiste, ventili lažje funkcionirajo, polna kompresija, motor se lažje požene. — Cena dozi s 100 tabletami Din 160.—

„John Bull“ zaščita za steklo

za avtomobile, zrcala, zdravniška zrcala, očala, izložbo. — Prednosti: ščiti steklo, da ne zamre pri dežju, od sopen, snega, megle. Steklo, zrcalo ostane popolnoma prozorno čisto. — Cena škaltici Din 32.—

„John Bull“ masa za brtvenje

(Dichtungsmasse). — Prednosti: Vijaki ne popuščajo, ker se spoji masa trdo s kovino in v odrti po montaži ter ne ostane elastična. — Cena dozi Din 84.—

Glavno zastopstvo trdke JOHN BULL, Ljubljana, poštni predal 286.

Zastopniki s kavcijski za ljubljansko in mariborsko oblast se iščejo. 143a

Razglas.

Podpisani oskrbnik konkurzne mase Natalie Schönhaut v Trstu prodaja terjatve te konkurzne mase proti dolžnikom, bivačim v Jugoslaviji.

Kupci naj pošljejo svoje pismene ponudbe

do 25. junija 1928 ob 12. uri popoldne v pisarno podpisane v Trstu, Corso Vitt. Em. III., št. 12, kjer si vsak dan tudi lahko vpogledajo seznam terjatev in pogoje prodaje.

Trst, dne 9. junija 1928. 7656
Dr. UGO TREVISINI m. p.

Svetovnoznana zdravilišča in odpočivališča.

128

Penzionati, Internati, Domovi za dečke in deklice.

Cena za celo penzijo za otroke 140 šfr., za odrasle 150 šfr., ki velja za 4 zdravilišča pri tedenski premenjavi. Reference nad 1000 družin. Prospekti (Poština za odgovor.)

BIRO PENZIONATOV PESTALOZZI

(Fédération Internationale des Pensionats Européens).

Budapest V., Alkotmány - str. 4., 1. Telefon: Teréz 242–36

Zdravilišča in odpočivališča:

Na Madžarskem: Budapest, Siófok. V Švici: Zeneva*, Lausanne*, Neuchâtel*, Luzern, Montreux*, Zürich*, Lugano, St. Moritz. V Franciji: Paris*, Deauville, Trouville, Biarritz, Aix-les-Bains, Grenoble*, Evian (Zenevsko jezero), Chamonix. Na francoski rivi: St. Raphael, Cannes, Nizza*, Juan-les-Pins, Monte-Carlo, Menton. V Angliji: London*, Cambridge*, Brighton, Folkestone. V Italiji: San Remo*, Nervi, Benetke, Bordighera, Opatija, Roccione, Rim*, Neapel*, Palermo, Merano. V Avstriji: Wien*, Zell-am-See, Linz*, Innsbruck*, Salzburg*. V Nemčiji: Berlin*, V Belgiji: Ostende. V Afriki: Algir, Tunis.

Z* seznamovani kraji so stalni internati domovi za dečke in deklice (tudi za odrasle) odprti vse leto. Drugi penzionati v zdraviliščih so odprti le v juliju avgustu in septembru. Potovanje v družbi popust (25–50%) direktni ekstra Pullmannovi vagoni. Cene internatov v šolskem letu (od 15. septembra dalje) 110 šfr na mesec.

Dražba

slovite restavracije blizu kolodvora Slatina - Radenci št. 33 z vsemi nepremičninami, se vrši

dne 26. junija 1928 ob pol 10 uri

pri okr. sodišču v Gornji Radgoni v sobi št. 1.

Okusna dvorana, vrt in njive, vse pripravno za vsako podjetje in kot stavbišče, ker je ob križišču glavnih cest.

Hiša v švicarskem slogu z vsemi nepremičninami je sodno cenjena na Din 363.778, najmanjši ponudek Din 242.514.

Interesenti se pozivljajo, da se udeležijo dražbe. 7657

Vojne škode (ratne štete)

in drugih srečk lastniki se naj v lastno korist javijo: dr. Ivan Černe-tu, gospodarski pisarni v Ljubljani. Dobe brezplačno važna pojasnila. Znamko za odgovor! 7587

Lep naj bo Vaš dom.

»Kartije in pleskanje naj Vam vedno preskrbi Ivan Košak. Bleiweisova cesta št. 15. Slikarstvo in pleskarstvo. Najmodernejši vzorci! 7658

Mesto akordanta

s kaveljo za pridobivanje apnenca oddamo. 7618

Žamo dobro izvežbani z večletno izkušnjo pri razstreljevanju in dobavi, naj si ogledajo kamenolom dne 15. junija 1928 in stavijo potem ponudbo za m³ postavljeno v lopo tovarne.

Portland Cementna tovarna Mojstrana, (Gorenjsko).

Za gojenje cvetlic v lončkih je treba ljubezni, čuta in nežnosti. Krasno cvetje boste imeli samo, ako uporabite KANIPOS cvetlično hrano, a iz priključnega navodila se boste poučili o natančni negi cvetlic. Omot 12.50 in 42 Din.

Brez vsake škode za rezo perutnine se uporablja že 40 let Koko-Prodaja se v lekarnah, drogerijah, trgovinah s cvetlicami in semeni. Proti predplačilu razpošiljamo franko. Po povzetju ne pošljemo Z. Sumaher, kem. farmaceutski laboratorij, Crvenka (SHS).

prasek za živino. Če pridenete redni piči le najmanjšo količino, se pozna velik vpliv istega. Žival postane mesnata za peko in pogosto nese jajca. Najsigurnejše zdravilo proti živalskim boleznim. Univerzalni vti deluje kot blagoslov perutnini na dvo-rišču. Ovitek od 10 do 40 Din in 115 Din.

Originalni zavojček s 3 steklenicami s ometom in poštino vred 105 Din. 8 steklenic 245 Din, a 1 steklenica 40 Din. Mnogobrojne zahvale prihajajo dneвно v uspešnem »Zinko FIGOLA

Kdor oglašuje, ta napreduje!

St. 20.813/27/ret. IX.

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo

pleskarskih in slikarskih del

na podlagi dosedaj veljavnih normalnih norm za izmere imenovanih del za palačo Delavske zbornice v Ljubljani.

Vsi potrebni pripomočki in podatki se dobe med uradnimi urami v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2-II.

Ponudbe je vložiti najkasneje do 18. junija 1928 do 11. ure dop. v imenovanem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 8. junija 1928. 7659

izres posebnega naznanila.

Občina Ljubljana Mestni pogrebni svet

Naznanjamo tužno vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskreno ljubljena mama, stara mama, teta in tašča, gospa

Marija Berdajs

vdova veleposestnika

dne 11. t. m. po kratkem trpljenju bogu vdano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v sredo, dne 13. junija 1928 ob 3. uri popoldne izpred hiše žalosti, Litijska št. 51, na farno pokopališče na Savi, kjer se položi truplo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

LITIJA, dne 12. junija 1928. 7660

Rodbine:

Berdajs, Breschnik, Modic.

Zahvala.

Za iskrene izraze odkritega sožalja povodom prerane izgube naše srčno ljubljene tete, gospodične

Julijane Jančar

za poklonjeno krasno cvetje in vence se vsem najtopleje zahvaljujem.

Posebna zahvala pa bodi izrečena vsem, ki so mi v težkih urah s tolažilnimi obiski lajšali težko bol ter vsem prijateljem in znancem, ki so blago pokojnico v tako častnem številu spremlili na njem poslednji poti.

V LJUBLJANI, dne 13. junija 1928. 7661

MARIJA ROTAR.

Na javni dražbi

se bode prodalo v nedeljo dne 17. junija 1928 popoldan ob 4. uri na licu mesta stavbišče, parcela št. 44/2 kat. čbč. Brezovica, to je vogal zemljišča med državno cesto in pešpotjo k farni cerkvi.

7595 Društvo „Vodnik“.

Igličast gozd

smreka in jelka, dobro zaraščen in sposoben za delni posek, ali večje gozdno posestvo se kupi. 7614

Ponudbe pod „Gozd“ na oglasni oddelek „Jutra“.

Razpis

dražbe za zgradbo novega šolskega poslopja na Dolu pri Hrastniku.

Krajevni šolski odbor na Dolu razpisuje javno zmanjševalno dražbo v svrhu oddaje gradbe novega šolskega poslopja na Dolu. Gradbeni stroški so preračunjeni skupno na Din 2.030.969.30.

Podatki pojasnila, načrti, splošni in posebni pogoji, kakor tudi opis poslopja so na razpolago pri podpisnem kraju. Šol. odbor vsaki dan od 8. do 12. dopoldne.

Pravilno kotekovane ponudbe je vložiti najkasneje do 24. junija 1928 ob 12. uri priporočeno

na naslov kraj. šol. odbora na Dolu pri Hrastniku in sicer v zapečatenem zavitku z označbo: »Ponudba podjetnika I. I. za zgradbo novega šolskega poslopja na Dolu«.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da v celoti pristane na načrte, splošne in posebne stavbene pogoje ter na stavbeni opis poslopja. Kot kaveljo mora položiti 5% ponudene vsote, katere se lahko položi v gotovini, hranilnih knjižicah, pupilarno varnih hranilnic, odnosno tudi v vrednostnih papirjih.

Ponudbe se lahko stavijo za vsa dela ali pa za vsako posamezno stroko.

Ponudniki za zemeljska in zidarska dela morajo dokazati usposobljenost za izvrševanje visokih zgradb in inženjerskih konstrukcij.

Krajni šolski svet si pridrži pravico do oddaje gradbenih del ne glede na višino ponudbe. 7654

Za krajni šolski odbor:

V. Jurko.

J. Draksler.

Stanley Weyman:

Rdeča kokarda

Roman.

Razburjen sem se je dotaknil s prstom.

»Gospodična,« sem dejal »niti minute ne smeva izgubiti! Hitro! Loputnica je odprta.«

Vzdignila je oči; mirna blest njenega obličja me je osvestila.

»Ne pojdem,« je rekla tiho. »Z bogom, gospod!«

»Ne pojdete?« sem vzkliknil.

»Ne, gospod; rešite se sami,« je odvrnila s trdim, pokojnim glasom.

Gledala me je, držeč roke sklenjeni pred seboj, kakor bi čakala samo mojega odhoda, da se iznova zatopi v molitev.

Cepetal sem od nestrpnosti.

»Ali gospodična!« sem vzkliknil, zavzeto zroč na njeno belo postavo, ki je bila videti v tej menjavi črne noči in rdečega odseva plamenov malone nadnaravna. »Umejte me vendar, dajte si dopovedati! To ni šala! Ostati tu je toliko, kakor hoteli umreti. Grad gor! Strehla, ki ste na njej, se bo kmalu porušila...«

»Rajši to,« je odvrnila in vzdignila roko z izrazom ženskega junaštva, ki me je kar presumil pri tem otroku. »Rajši to, nego da bi jim pala v roke! Sainthalška sem in znala bom umreti,« je nadaljevala s trdnim glasom, »toda živa ne smem priti v njihovo oblast.

42

Glejte, gospod, da rešite svoje lastno življenje. Idite, molila bom za vas.«

»In jaz za vas,« sem odgovoril v strastnem zatajenju samega sebe. »Če vi ne greste, ostanem tudi jaz.«

Trenutek ali dva me je zmedeno gledala, nato je počasi vstala. Služničar je bila izginila in pustila loputnico odprto; nihče se ni bil prišel na streho. Videm sem Denizo, kako je trepetaje gledala okoli sebe; a tisti mah sem jo že dvignil na rokah in pretekel z njo polovico stebre. Viknila je, kakor bi se hotela upreti, toda stisnil sem jo le še bolj tesno in tekla dalje. Od loputnice je vodila lestev nizdol. Splezal sem po njej, kakor sem vedel in znal, z eno roko prijemaje za kline, z drugo držeč Denizo; tako sem dospel na hodnik, ki je bil čisto temen. Vendar pa se je na enem koncu, čisto v ozadju, svetila luč. V tej smeri sem odnesel devotko. Njeni lasje so se dotikali mojih ustnic, njena glava mi je ležala na prsih; nič več se ni branila in tako sem kmalu prišel do nekih stopnic. Mislim, da so bile poselske, sodeč po golih, surovo pobeljenih zidovih in dvomljivi čistoši. Tu ni bilo nikakega sledu o požaru, niti dim se ni bil prodrl v ta konec; toda pri sredi stopnic sem se spodtaknil ob prevrnjen svečnik, ki je ležal na njih in še gorel, kakor da ga je pravkar nekdo izpustil iz roke. Iz vsega približja grajske zgradbe se je razlegel divji hrup in krik. Ustavil sem se in prislutil.

Deniza se je vzravala v mojem naročju.

»Postavite me na tla, gospod,« je šepnila.

»Ali pojdete z menoj?«

»Storila bom vse, kar mi porečete.«

Postavil sem jo v kot hodnika, baš nad stopnicami, in sem jo tiho vprašal, kaj je za vrati, ki sem jih videl ob znožju stopnic.

»Kuhinja,« je odgovorila.

»Mislim, da jim lahko uideva,« sem dejal, »če bi le imel kak plašč, da bi vas mogel zaviti vanj. Prestali so naju iskati. Zdej plezijo in pijo.«

»Ali mi hočete posvetiti?« je zašepetala, tresoč se kakor list na vodi. »V eni teh sob utegnem kaj najti.«

Kradoma sem se sp plazil po golih stopnicah, pobral svečnik in se vrnil z njim na vrh. Ko sem stopil k Denizi in sva se spogledala, se je razšla po njenem obrazu rdečica, prav kakor bi zagorela zarja na jutranjem nebu. Ta rdečica ni več izginila; devotka je pobesila oči in se v vidni zadregi nekoliko odmaknila od mene. Zdaj se mi, da je Deniza šele tistikrat prvič opazila nered svojih las in svoje obleke; spomnila se je, da je ženska in da sem jaz mož.

Trenutek je bil kaj nepripraven za take misli; vsak hip so se utegnili odpreti vrata ob znožju stopnic in tolpa razbojnikov, hlepečih po plenu in še po hujšem, bi nama pridrla naproti. A ta izraz in ta kretnja moje spremljevalke sta mi ogrela srce in kri v mojih žilah je jela utripati kakor še nikoli ne. Nov pogum me je prešinil in podvojilo mojo odločnost. Čutil sem se zmogelnega, da branim stopnice zoper tisoč neprijateljev, dokler bo ona pri meni. In vrhu tega sem se čudil, kako sem jo mogel še minuto poprej nositi v naročju, stiskati jo k sebi in čutiti na ustnicah dotik njenih las ter ostati brezčuten. Vedel sem, da je odslej ne bom več vzel na roke, ne da bi mi srce vztrepetalo v prsih.

Naročila in vse dopise, ličote se malih oglasov, je poslal na Oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v porredovalne in ročaj na razne obsevanja, vaka beseda 50 par. - Najmanjši znesek Din 5. Priljubljana za tifo Din 5.

Narobila in vse dopise, ličote se malih oglasov, je poslal na Oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Železninarja
sposobnega, z daljšo prakso, sprejemam. Ponudbe s preloženimi deli na oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Klepar, pomočnik
izkušenega v galanteriji in v starini stroki, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Dva vajenca
za primerno šolsko izobrazbo sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Brivski pomočnik
dobrega izobrazbe, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Učenca
sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Kuharico
popolnoma samostojno, ki bi opravljala tudi druga dela, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Zganjekuharja
popolnoma večnega kuharja, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Šiviljsko pomočnico
tudi spretno začelno in učenico, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Trgov. pomočnika
klesarstva, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Kolarskega pomočnika
dobrega delavca, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Čevljar, vajenca
takoj sprejemam s hrano in stanovanjem v hiši. Jože Zupanc, Koroska 24. 20801

Prodajalko
za trgovino z mešanim blagom, pridno in pošteno, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Pridno služkinjo
večino nekoliko kuharja, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Kroj, pomočnika
prvotnega, za mala dela, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Gospodična
s popolnim znanjem slov., nem., event. arhiv., sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Učenko
močno, zdravo, z dobrimi šolskimi spričevali, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Čevljar, pomočnik
starejši, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Čevljar, pomočnik
starejši, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Čevljar, pomočnik
starejši, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Narobila in vse dopise, ličote se malih oglasov, je poslal na Oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v porredovalne in ročaj na razne obsevanja, vaka beseda 50 par. - Najmanjši znesek Din 5. Priljubljana za tifo Din 5.

Narobila in vse dopise, ličote se malih oglasov, je poslal na Oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Železninarja
sposobnega, z daljšo prakso, sprejemam. Ponudbe s preloženimi deli na oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Klepar, pomočnik
izkušenega v galanteriji in v starini stroki, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Dva vajenca
za primerno šolsko izobrazbo sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Brivski pomočnik
dobrega izobrazbe, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Učenca
sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Kuharico
popolnoma samostojno, ki bi opravljala tudi druga dela, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Zganjekuharja
popolnoma večnega kuharja, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Šiviljsko pomočnico
tudi spretno začelno in učenico, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Trgov. pomočnika
klesarstva, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Kolarskega pomočnika
dobrega delavca, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Čevljar, vajenca
takoj sprejemam s hrano in stanovanjem v hiši. Jože Zupanc, Koroska 24. 20801

Prodajalko
za trgovino z mešanim blagom, pridno in pošteno, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Pridno služkinjo
večino nekoliko kuharja, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Kroj, pomočnika
prvotnega, za mala dela, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Gospodična
s popolnim znanjem slov., nem., event. arhiv., sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Učenko
močno, zdravo, z dobrimi šolskimi spričevali, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Čevljar, pomočnik
starejši, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Čevljar, pomočnik
starejši, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Čevljar, pomočnik
starejši, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Narobila in vse dopise, ličote se malih oglasov, je poslal na Oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v porredovalne in ročaj na razne obsevanja, vaka beseda 50 par. - Najmanjši znesek Din 5. Priljubljana za tifo Din 5.

Narobila in vse dopise, ličote se malih oglasov, je poslal na Oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Železninarja
sposobnega, z daljšo prakso, sprejemam. Ponudbe s preloženimi deli na oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Klepar, pomočnik
izkušenega v galanteriji in v starini stroki, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Dva vajenca
za primerno šolsko izobrazbo sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Brivski pomočnik
dobrega izobrazbe, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Učenca
sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Kuharico
popolnoma samostojno, ki bi opravljala tudi druga dela, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Zganjekuharja
popolnoma večnega kuharja, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Šiviljsko pomočnico
tudi spretno začelno in učenico, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Trgov. pomočnika
klesarstva, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Kolarskega pomočnika
dobrega delavca, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Čevljar, vajenca
takoj sprejemam s hrano in stanovanjem v hiši. Jože Zupanc, Koroska 24. 20801

Prodajalko
za trgovino z mešanim blagom, pridno in pošteno, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Pridno služkinjo
večino nekoliko kuharja, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Kroj, pomočnika
prvotnega, za mala dela, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Gospodična
s popolnim znanjem slov., nem., event. arhiv., sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Učenko
močno, zdravo, z dobrimi šolskimi spričevali, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Čevljar, pomočnik
starejši, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Čevljar, pomočnik
starejši, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Čevljar, pomočnik
starejši, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Narobila in vse dopise, ličote se malih oglasov, je poslal na Oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v porredovalne in ročaj na razne obsevanja, vaka beseda 50 par. - Najmanjši znesek Din 5. Priljubljana za tifo Din 5.

Narobila in vse dopise, ličote se malih oglasov, je poslal na Oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Železninarja
sposobnega, z daljšo prakso, sprejemam. Ponudbe s preloženimi deli na oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Klepar, pomočnik
izkušenega v galanteriji in v starini stroki, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Dva vajenca
za primerno šolsko izobrazbo sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Brivski pomočnik
dobrega izobrazbe, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Učenca
sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Kuharico
popolnoma samostojno, ki bi opravljala tudi druga dela, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Zganjekuharja
popolnoma večnega kuharja, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Šiviljsko pomočnico
tudi spretno začelno in učenico, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Trgov. pomočnika
klesarstva, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Kolarskega pomočnika
dobrega delavca, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Čevljar, vajenca
takoj sprejemam s hrano in stanovanjem v hiši. Jože Zupanc, Koroska 24. 20801

Prodajalko
za trgovino z mešanim blagom, pridno in pošteno, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Pridno služkinjo
večino nekoliko kuharja, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Kroj, pomočnika
prvotnega, za mala dela, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Gospodična
s popolnim znanjem slov., nem., event. arhiv., sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Učenko
močno, zdravo, z dobrimi šolskimi spričevali, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Čevljar, pomočnik
starejši, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Čevljar, pomočnik
starejši, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Čevljar, pomočnik
starejši, sprejemam. Pogoji starost pod 30 let in popolna izkušnja. Naloge pri oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Narobila in vse dopise, ličote se malih oglasov, je poslal na Oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v porredovalne in ročaj na razne obsevanja, vaka beseda 50 par. - Najmanjši znesek Din 5. Priljubljana za tifo Din 5.

Narobila in vse dopise, ličote se malih oglasov, je poslal na Oglašni odd. daleč Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Železninarja
sposobnega, z daljšo prakso, spre